SKLEP KOMISIJE (EU) 2018/119

z dne 18. septembra 2017

o državni pomoči SA.47702 (2017/C) (ex 2017/N) – Združeno kraljestvo

Nadomestni sveženj, ki bo nadomestil zavezo banke Royal Bank of Scotland za odprodajo poslovnih enot v okviru projekta Rainbow

(notificirano pod dokumentarno številko C(2017) 6184)

(Besedilo v angleškem jeziku je edino verodostojno)

(Besedilo velja za EGP)

EVROPSKA KOMISIJA JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti prvega pododstavka člena 108(2) Pogodbe,

ob upoštevanju Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru in zlasti člena 62(1)(a) Sporazuma,

po pozivu vsem zainteresiranim stranem, naj predložijo svoje pripombe v skladu z navedenima določbama ([1]), in ob upoštevanju teh pripomb,

ob upoštevanju naslednjega:

1. POSTOPEK

(1) Komisija je s sklepom z dne 14. decembra 2009 ([2]) („sklep o prestrukturiranju“) več ukrepov državne pomoči ([3]), odobrenih banki Royal Bank of Scotland („RBS“), razglasila za združljive z notranjim trgom. Sklepna ugotovitev je bila sprejeta na podlagi načrta prestrukturiranja („načrt prestrukturiranja“) in zavez („zaveze“), ki jih je izdala vlada Združenega kraljestva („organi Združenega kraljestva“).

(2) Komisija je v sklepu z dne 9. aprila 2014 ([4]) („spremenjeni sklep o prestrukturiranju“) ugotovila, da priglašeni spremenjeni seznam zavez ([5]) („spremenjene zaveze“) ne pomeni državne pomoči. Spremenjene zaveze prav tako ne vplivajo na sklepno ugotovitev sklepa o prestrukturiranju, da je državna pomoč, zagotovljena banki RBS, združljiva z notranjim trgom na podlagi člena 107(3)(b) Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU).

(3) Od sprejetja spremenjenega sklepa o prestrukturiranju so bile službe Komisije, organi Združenega kraljestva in banka RBS (neposredno ali prek skrbnika spremljanja, imenovanega v skladu s sklepom o prestrukturiranju) v pogostih stikih, ki so potekali v obliki sestankov, konferenčnih klicev ter izmenjave elektronske pošte in dokumentov.

(4) Ministrstvo za finance in gospodarstvo Združenega kraljestva je 17. februarja 2017 javno napovedalo, da bo zahtevalo uradno spremembo za nadomestitev zaveze za odprodajo poslovnih enot Rainbow ([6]) s svežnjem ukrepov, namenjenih povečanju konkurence na trgu bančnega poslovanja z malimi in srednjimi podjetji (MSP) in srednje velikimi korporacijami ([7]) („trg bančnega poslovanja z MSP in srednje velikimi korporacijami“).

(5) Organi Združenega kraljestva so z dopisom z dne 2. marca 2017 Komisijo obvestili o uradni zahtevi za nadomestitev zaveze za odprodajo tako imenovanih poslovnih enot Rainbow, kot je bila opredeljena v sklepu o prestrukturiranju ([8]) in nato spremenjena v spremenjenem sklepu o prestrukturiranju ([9]).

([1]) UL C 142, 5.5.2017, str. 8.
([2]) UL C 119, 7.5.2010, str. 1.
([3]) Za popoln seznam odobrenih ukrepov državne pomoči glej uvodne izjave 31 do 77 sklepa o prestrukturiranju.
([4]) UL C 24, 23.1.2015, str. 4.
([5]) Za pregled zahtevanih sprememb glej uvodne izjave od 27 do 49 spremenjenega sklepa o prestrukturiranju.
([6]) Uvodna izjava 73 sklepa o prestrukturiranju.
([7]) V skladu z uvodno izjavo 73 sklepa o prestrukturiranju je trg bančnega poslovanja z MSP opredeljen kot segment trga bančnega poslovanja, ki zajema podjetja s prometom do 25 milijonov GBP, trg bančnega poslovanja s srednje velikimi korporacijami pa kot segment, ki zajema podjetja s prometom od 25 milijonov GBP do 1 milijarde GBP.
([8]) Uvodna izjava 93 sklepa o prestrukturiranju.
([9]) Uvodna izjava 28 ter spremenjeni zavezi 3.1 in 3.2(A) Priloge I k spremenjenemu sklepu o prestrukturiranju.

(6) Komisija je z dopisom z dne 4. aprila 2017 („sklep o začetku postopka“) organe Združenega kraljestva obvestila, da bo v zvezi z navedeno zahtevo začela postopek iz člena 108(2) PDEU.

(7) Sklep o začetku postopka je bil 5. maja 2017 objavljen v *Uradnem listu Evropske unije* ([10]). Komisija je zainteresirane strani pozvala, naj predložijo svoje pripombe.

(8) Organi Združenega kraljestva so 8. maja 2017 predložili svoj odgovor na sklep o začetku postopka.

(9) Komisija je maja in junija 2017 prejela pripombe zainteresiranih strani. Z nekaterimi zainteresiranimi stranmi so bili opravljeni sestanki za pojasnitev prejetih pripomb. Komisija je organom Združenega kraljestva zagotovila pripombe, ki so jih ji predložile zainteresirane strani.

(10) Organi Združenega kraljestva so 22. junija 2017 predložili svoj odgovor na pripombe, ki so jih poslale zainteresirane strani, in pripombe, prejete v okviru tržnega preizkusa, ki so ga opravili sami organi Združenega kraljestva ([11]).

(11) Organi Združenega kraljestva so z dopisom z dne 28. julija 2017 Komisiji poslali posodobljeno uradno obvestilo, ki je vsebovalo posodobitev nadomestnega svežnja, predlaganega v prvotnem uradnem obvestilu z dne 2. marca 2017.

2. **DODATNA PRIPOMBA**

(12) Ker je Združeno kraljestvo 29. marca 2017 v skladu s členom 50 Pogodbe o Evropski uniji uradno sporočilo, da namerava izstopiti iz Evropske unije, se bosta Pogodbi z začetkom veljavnosti sporazuma o izstopu, sicer pa dve leti po uradnem obvestilu o izstopu, prenehali uporabljati za Združeno kraljestvo, razen če Evropski svet po dogovoru z Združenim kraljestvom sklene, da se navedeno obdobje podaljša. Zato se ta sklep brez poseganja v določbe sporazuma o izstopu uporablja le, dokler ne preneha članstvo Združenega kraljestva v Evropski uniji.

3. **PODROBEN OPIS UKREPA/POMOČI**

3.1 *BANKA RBS TER IZVAJANJE NAČRTA PRESTRUKTURIRANJA IN SPREMENJENEGA NAČRTA PRESTRUKTURIRANJA*

3.1.1 BANKA RBS

(13) Banka RBS ([12]), ki ima sedež v Edinburgu, je ena od največjih skupin za finančne storitve v Evropi, ki storitve ponuja posameznikom, družbam in institucijam. Konec leta 2016 je bila njena skupna bilančna vsota 799 milijard GBP ([13]), tveganju prilagojena sredstva („RWA“) ([14]) pa so znašala 228 milijard GBP.

(14) Podroben opis ukrepov državne pomoči v korist banke RBS je na voljo v uvodnih izjavah 31 do 54 sklepa o prestrukturiranju. V spremenjenem sklepu o prestrukturiranju ([15]) je bilo navedeno, da je bil leta 2013 edini še nekončani ali neodplačani ukrep kapitalske pomoči dokapitalizacija v obliki navadnih delnic in delnic razreda B ([16]) v višini 45,5 milijarde GBP, s katero je bila povezana posebna delnica s prednostno pravico do dividend (Dividend Access Share, „DAS“), ki je bila v lasti države. Delnica DAS je bila oblikovana, da bi se organom Združenega kraljestva zagotovile okrepljene pravice do dividend.

([10]) Glej opombo 1.

([11]) Ta tržni preizkus vključuje razgovore organov Združenega kraljestva s šestimi velikimi konkurenčnimi subjekti, 12 manjšimi konkurenčnimi subjekti ter sedmimi anketiranci s trga tveganega kapitala in finančne tehnologije ter raziskavo v zvezi z vedenjem strank pri prenosih računov v okviru divizije W&G, ki jo je po naročilu banke RBS izvedla družba Charterhouse. Veliki konkurenčni subjekti so bili CYBG PLC, Co-op Bank, Handelsbanken, Metro Bank, Santander UK PLC in TSB Bank. Manjši konkurenčni subjekti so bili Aldermore Group PLC, Allied Irish Bank, Atom Bank, Cumberland Building Society, Danske Bank, Monzo, OakNorth Bank, Paragon Bank PLC, Shawbrook Bank, Starling Bank, Tesco Bank in Virgin Money. Anketiranci s trga tveganega kapitala in finančne tehnologije so bili British Business Bank Investments Limited, Business Growth Fund, Funding Circle, Louise Beaumont (neodvisna strokovnjakinja za finančno tehnologijo), Iwoca, Nesta in Transferwise.

([12]) Banka RBS je podrobno opisana v uvodnih izjavah od 4 do 11 spremenjenega sklepa o prestrukturiranju. Ključne formalne številke od leta 2008 do leta 2016 so predstavljene v uvodnih izjavah od 7 do 10 sklepa o začetku postopka.

([13]) Komisija v tem sklepu uporablja rezultate, ki jih je banka RBS objavila v svojem letnem poročilu in računovodskem izkazu za celotno leto 2016.

([14]) RWA je merilo višine bančnih sredstev, prilagojenih tveganju, ki se uporablja pri določanju kapitalskih zahtev.

([15]) Uvodna izjava 11 spremenjenega sklepa o prestrukturiranju.

([16]) Temeljni kapital prvega reda brez glasovalne pravice, kot je podrobneje opisan v uvodni izjavi 38 sklepa o prestrukturiranju.

(15) Organi Združenega kraljestva so avgusta 2015 prodali 5,4 % banke ([17]), kar je bila prva prodaja vladnih delnic v skupini RBS. Vse delnice razreda B so bile oktobra 2015 pretvorjene v navadne delnice ([18]). Kar zadeva delnico DAS, je banka RBS marca 2016 organom Združenega kraljestva izplačala zadnjo dividendo, nato pa je bila delnica DAS umaknjena iz obtoka ([19]). Zaradi navedenih ukrepov imajo organi Združenega kraljestva v banki RBS trenutno 8,4 milijarde navadnih delnic, kar predstavlja 71,2 % navadnega delniškega kapitala družbe ([20]).

3.1.2 IZVAJANJE ZAVEZ IN SPREMENJENIH ZAVEZ

(16) Izvajanje zavez v zvezi z odprodajo in ravnanjem, ki so privedle do spremenjenega sklepa o prestrukturiranju, je podrobno opisano v uvodnih izjavah od 12 do 22 spremenjenega sklepa o prestrukturiranju.

(17) Izvajanje zavez, vključenih v spremenjeni sklep o prestrukturiranju, je predstavljeno v uvodnih izjavah 15 in 16 sklepa o začetku postopka. Banka RBS je te odprodaje dokončala pred roki, h katerim se je zavezala, razen zaveze, povezane z odprodajo poslovnih enot Rainbow.

3.2 *ZAVEZA ZA ODPRODAJO POSLOVNIH ENOT RAINBOW*

(18) Zaveze in spremenjene zaveze so vključevale odprodajo več poslovnih enot, vključno s podružnično dejavnostjo banke RBS na področju bančnega poslovanja s prebivalstvom in MSP v Angliji in Walesu ter podružnično dejavnostjo banke NatWest na področju bančnega poslovanja s prebivalstvom in MSP na Škotskem, skupaj z dejavnostjo neposrednega poslovanja z MSP in nekaterimi srednje velikimi korporacijami (v nadaljnjem besedilu: poslovne enote Rainbow). Rok v sklepu o prestrukturiranju je bil 31. december 2013, v spremenjenem sklepu o prestrukturiranju pa je bil podaljšan do 31. decembra 2017.

(19) Komisija je v svoji oceni združljivosti pomoči za banko RBS v sklepu o prestrukturiranju navedla, da zaveza za odprodajo poslovnih enot Rainbow prispeva k omejevanju izkrivljanja konkurence, ki ga je povzročila pomoč na trgu bančnega poslovanja z MSP in srednje velikimi korporacijami v Združenem kraljestvu.

(20) Postopek banke RBS in organov Združenega kraljestva za odprodajo poslovnih enot Rainbow ter s tem povezane težave, na katere so naleteli, so podrobno opisani v uvodnih izjavah od 19 do 25 sklepa o začetku postopka.

(21) Organi Združenega kraljestva so z dopisom z dne 2. marca 2017 Komisijo uradno obvestili o zahtevi za nadomestitev zaveze za odprodajo poslovnih enot Rainbow z nadomestnim svežnjem zavez. Z dopisom z dne 28. julija 2017 so Komisiji poslali spremenjeno uradno obvestilo, ki je vsebovalo posodobitev nadomestnega svežnja, predlaganega v prvotnem uradnem obvestilu.

3.3 *POSODOBLJENI NADOMESTNI SVEŽENJ, KI SO GA PREDLAGALI ORGANI ZDRUŽENEGA KRALJESTVA*

(22) Po navedbah organov Združenega kraljestva je glede na težave, povezane z odprodajo poslovnih enot Rainbow ([21]), cilj predlaganega nadomestnega svežnja najti nadomestno možnost, ki je po obsegu in učinku vsaj enakovredna prvotni zavezi za odprodajo poslovnih enot Rainbow, poleg tega pa: (i) ima hitrejši učinek in torej učinkoviteje ublaži kakršno koli izkrivljanje konkurence; (ii) upošteva trenutne tržne okoliščine ter posebne potrebe konkurenčnih subjektov („konkurenčni subjekti“) ([22]) in drugih morebitnih novih udeležencev na trgu bančnega poslovanja z MSP in srednje velikimi korporacijami v Združenem kraljestvu ter (iii) ne ogroža sposobnosti preživetja banke RBS.

(23) Posodobljeni nadomestni sveženj vključuje sklop ukrepov glede ravnanja banke, sestavljata pa ga dva elementa:

(a) sklad za zmogljivost in inovacije („ukrep A“) ter

(b) shema spodbud za prenos računov („ukrep B“).

([17]) Sporočilo za medije ministrstva za finance in gospodarstvo: https://www.gov.uk/government/news/government-begins-sale-of-its-shares-in-the-royal-bank-of-scotland.
([18]) Sporočilo za medije banke RBS: http://otp.investis.com/clients/uk/rbs1/rns1/regulatorystory.aspx?cid=365&newsid=580941.
([19]) Sporočilo za medije banke RBS: http://otp.investis.com/clients/uk/rbs1/rns1/regulatory-story.aspx?cid=365&newsid=687910.
([20]) Letno poročilo in računovodski izkaz za leto 2016/2017 družbe UK Financial Investments Ltd.
([21]) Opisane v uvodnih izjavah od 19 do 25 sklepa o začetku postopka.
([22]) Neuveljavljeni finančni subjekti, ki za posle tekmujejo s štirimi dolgo uveljavljenimi nacionalnimi bankami, ki imajo največji tržni delež (njihov skupni tržni delež je leta 2015 znašal 82 %) na trgu bančnega poslovanja z MSP in srednje velikimi korporacijami v Združenem kraljestvu.

(24) Ustanovil bi se neodvisni organ („organ“) za upravljanje sklada za zmogljivost in inovacije ter sheme spodbud za prenos računov ter nadzor nad njima ([23]).

(25) Posodobljeni nadomestni sveženj bi financirala banka RBS. Po oceni organov Združenega kraljestva bodo skupni stroški banke RBS za sveženj znašali približno [0,5–1,5] milijarde GBP, ob upoštevanju začetnih stroškov kapitala in postopnega zniževanja prihodkov banke RBS ([24]).

3.3.1 SKLAD ZA ZMOGLJIVOST IN INOVACIJE (UKREP A)

(26) Sklad za zmogljivost in inovacije bi imel sredstva v višini 425 milijonov GBP, ki bi bila razdeljena upravičenim subjektom za (i) razvoj zmogljivosti za konkuriranje banki RBS pri zagotavljanju bančnih storitev MSP in/ali (ii) razvoj in izboljšanje finančnih produktov in storitev, ki so na voljo MSP. Naložbeni projekti, ki bi lahko bili upravičeni do podpore, morajo biti usmerjeni na dovoljene namene ([25]).

(27) Sklad za zmogljivost in inovacije bi bil razdeljen v štiri podsklade, sredstva pa bi bila na voljo, kot je prikazano v preglednici 1:

Preglednica 1

Nepovratna sredstva, na voljo za sklad za zmogljivost in inovacije

Podsklad	Namen	Razpoložljiva nepovratna sredstva
A. Podsklad za napredno zmogljivost ponudbe poslovnih TRR ([1]) (280 milijonov GBP)	Za olajšanje razvoja naprednejših ponudb poslovnih TRR in dodatnih produktov s strani bank z obstoječo znatno zmogljivostjo ponudbe poslovnih TRR.	1 × 120 milijonov GBP 1 × 100 milijonov GBP 1 × 60 milijonov GBP
B. Podsklad za razvoj zmogljivosti ponudbe poslovnih TRR (80 milijonov GBP)	Za olajšanje posodobitve obstoječih ponudb poslovnih TRR ali razvoj novih ponudb.	1 × 50 milijonov GBP 2 × 15 milijonov GBP
C. Podsklad za inovativna posojila in plačila (40 milijonov GBP)	Za olajšanje razvoja novih in obstoječih dejavnosti posojil in plačil za MSP s posebnim poudarkom na spodbujanju uvajanja nove tehnologije na upoštevne trge.	4 × 10 milijonov GBP
D. Sklad za inovacije na področju finančne tehnologije v poslovnem bančništvu (25 milijonov GBP)	Za olajšanje trženja finančne tehnologije, ki je ustrezna za MSP.	5 × 5 milijonov GBP

([1]) Poslovni transakcijski račun („poslovni TRR“): pomeni račun, ki se ne prodaja posameznikom, ampak podjetjem ter zagotavlja možnost hranjenja vlog, prejemanja in opravljanja plačil s čekom in/ali debetno kartico, uporabe bančnih avtomatov ter opravljanja rednih plačil z neposredno bremenitvijo in/ali trajnim nalogom, vendar pa ne vključuje (i) računa, na katerem se sredstva hranijo v valuti, ki ni uradna valuta Združenega kraljestva, ali (ii) računa, na katerem se kreditna sredstva hranijo in izravnavajo glede na hipotekarni dolg ali posojilo (razen odobritve prekoračitve kredita).

Največ sredstev iz sklada za zmogljivost in inovacije bi bilo namenjenih subjektom z veliko obstoječo zmogljivostjo ponudbe poslovnih TRR. Subjektom s tako zmogljivostjo bodo na voljo trije najvišji zneski iz sklada, s čimer naj bi se okrepila njihova sposobnost konkuriranja banki RBS pri zagotavljanju bančnih storitev in finančnih produktov MSP. Merila za upravičenost do sredstev iz različnih podskladov so podrobneje opisana v uvodnih izjavah od 28 do 31.

(28) Merila za upravičenost za podsklad A: ta podsklad bi bil na voljo kateremu koli subjektu, ki sprejema vloge in:

(a) ponuja poslovne TRR;

([23]) Organ bo ustanovljen za lažje izvajanje nadomestnega svežnja in nadzor nad njim. Urejen bo z „listino o okviru in državni pomoči“, ki naj bi jo v zvezi z zavezami sklenili ministrstvo za finance in gospodarstvo, organ in banka RBS.

([24]) Upoštevani so začetni stroški kapitala, letni stroški delovanja nadomestnega svežnja ter izguba prihodkov, povezana s strankami, ki bodo zaradi ukrepa B prenesle svoje račune, kar je izravnano s sprostitvijo kapitala, povezanega s temi strankami.

([25]) Opisani v uvodnih izjavah (37) in (38) tega sklepa.

(b) ga je organ Združenega kraljestva za bonitetno ureditev pooblastil za sprejemanje vlog;

(c) katerega končna matična družba ali sam ima v času vloge domicil v Združenem kraljestvu, Evropski uniji, Evropskem gospodarskem prostoru ali Švici ter je subjekt, ki sprejema vloge, ali finančna holdinška družba;

(d) katerega bruto sredstva v Združenem kraljestvu znašajo manj kot 350 milijard GBP, kot je prikazano v njegovi zadnji objavljeni konsolidirani bilanci (ali vmesni bilanci stanja);

(e) katerega prihodki v Združenem kraljestvu so povezani predvsem z zagotavljanjem storitev sprejemanja vlog, posojanja ali plačil posameznikom in podjetjem v Združenem kraljestvu ter

(f) ki je izrazil namen, da svojo poslovno ponudbo razširi na MSP z razvojem novih produktov, širitvijo na nove geografske trge v Združenem kraljestvu ali nove poslovne segmente in/ali naložbami v ravni svojih storitev za stranke.

(29) Merila za upravičenost za podsklad B: uporabljala bi se enaka merila za upravičenost, kot so navedena v uvodni izjavi 28 v zvezi s podskladom A, razen da subjektu ni treba imeti obstoječe ponudbe poslovnih TRR (je pa moral vsaj javno navesti namen, da jo bo uvedel).

(30) Merila za upravičenost za podsklad C: ta podsklad bi bil na voljo subjektom iz podsklada A, subjektom iz podsklada B in kateremu koli drugemu subjektu:

(a) katerega končna matična družba ali sam ima v času vloge domicil v Združenem kraljestvu, Evropski uniji, Evropskem gospodarskem prostoru ali Švici;

(b) ki (ali če je tak subjekt del skupine, taka skupina) večino svojih prihodkov ustvari z zagotavljanjem finančnih storitev posameznikom in podjetjem ter

(c) ki ponuja storitve posojil ali plačil za MSP v Združenem kraljestvu ali storitve mednarodnih plačil za MSP ali je izrazil namen, da bo svojo poslovno ponudbo razširil na take storitve.

(31) Merila za upravičenost za podsklad D: ta podsklad bi bil na voljo kateremu koli subjektu:

(a) katerega končna matična družba ali sam ima v času vloge domicil v Združenem kraljestvu, Evropski uniji, Evropskem gospodarskem prostoru ali Švici;

(b) ki bodisi zagotavlja ali razvija finančne produkte ali storitve predvsem za MSP v Združenem kraljestvu bodisi zagotavlja produkte ali storitve za MSP v Združenem kraljestvu ter

(c) je v treh letih pred predložitvijo svoje zadeve organu zbral kapital v višini najmanj 1 milijona GBP.

(32) Sklad za zmogljivost in inovacije bi upravljal in nadzoroval organ. Organ naj bi bil neodvisen od banke RBS in organov Združenega kraljestva ter bo imel potrebna pooblastila za izpolnjevanje svoje naloge upravljanja ali ureditve upravljanja vlog za sklad za zmogljivost in inovacije ter spremljanje uporabe sredstev. V zvezi z uporabo sredstev s strani subjektov prejemnikov bodo obstajale štiri skupine zaščitnih ukrepov, ki bi se uporabljali v celotnem življenjskem ciklu sklada: (i) zaščitni ukrepi pred izplačilom, (ii) stalno poročanje in spremljanje s strani organa (iii) pravica organa do revizije in (iv) pravica organa, da zahteva vračilo sredstev.

(33) Prva skupina zaščitnih ukrepov se uporabi pred izplačilom. Vložniki bodo morali organu predložiti poslovni načrt, v katerem bo dovolj podrobno predstavljeno, kako nameravajo uporabiti morebitna dodeljena sredstva. Organ bo moral nato vsak element načrta preučiti na podlagi vrste vnaprej določenih dejavnikov in ugotoviti, ali je načrt v skladu z dovoljenimi nameni ([26]).

(34) Druga skupina zaščitnih ukrepov vključuje stalno poročanje in spremljanje s strani organa: prejemniki bodo organu poročali vsako četrtletje, in sicer 18 mesecev (organ bo pripravil letno poročilo o svojem upravljanju sklada). Poročilo bo vsebovalo podrobnosti o tem, kako so bila prejeta sredstva porabljena, vključno s skupnim zneskom, porabljenim v zadnjih treh mesecih. V primeru subjektov iz podsklada A, subjektov iz podsklada B in subjektov iz podsklada C bo poročilo vsebovalo:

(a) kratko predstavitev razvoja dejavnosti subjekta v zvezi z MSP v predhodnem letu;

([26]) Opisani v uvodnih izjavah (37) in (38) tega sklepa.

(b) pregled in kvantifikacijo naložb v zadevno dejavnost v zadnjih treh mesecih ter opredelitev, kako je tak razvoj povezan s poslovno dejavnostjo subjekta;

(c) podrobnosti o obsegu dejavnosti subjekta v zvezi z MSP, vključno s številom strank, številom poslovnih TRR, bilancami posojil in vlog;

(d) potrditev, da so bila sredstva, dodeljena iz sklada za razvoj zmogljivosti za MSP, uporabljena za dovoljene namene, ter

(e) druge elemente, o katerih se dogovorita organ in subjekt prejemnik.

(35) Tretja skupina zaščitnih ukrepov vključuje pravico organa do revizije: organ bi lahko na podlagi pogodbe imenoval „usposobljeno osebo“ ([27]) za preiskavo in revizijo uporabe sredstev s strani prejemnikov, če bi upravičeno dvomil, da je prejemnik pravilno ali v celoti uporabil sredstva, prejeta na podlagi ukrepa A.

(36) Četrta skupina zaščitnih ukrepov vključuje pravico organa, da zahteva vračilo sredstev: če organ (na podlagi revizije ali drugače) meni, da je bila pogodba, sklenjena med organom in prejemnikom, bistveno kršena, lahko zahteva vračilo sredstev, ki so bila prejemniku že izplačana. To vključuje kakršno koli neuporabo sredstev za dovoljene namene ali kakršno koli uporabo sredstev za prepovedane namene ([28]): v takih primerih lahko organ od prejemnika zahteva, naj odpravi kršitev ali (v celoti ali delno) vrne sredstva.

(37) Določbe, s katerimi je opredeljena uporaba sredstev iz podsklada A, podsklada B in podsklada C, vključujejo določbe, v katerih je navedeno, da:

(a) subjekt nepovratna sredstva uporabi za namene, ki so dokazljivo povezani z (i) izboljšanjem rezultatov glede strank za MSP in/ali (ii) razširitvijo subjektove poslovne zmogljivosti, ponudbe produktov in/ali ciljnih trgov, da se izboljšajo njegove ponudbe za MSP („glavna načela“);

(b) lahko subjekt nepovratna sredstva uporabi za kritje svojih naložb v osnovna sredstva ali odhodkov za poslovanje v zvezi z naslednjimi nameni („dovoljeni nameni“):

(1) razvojem sistemov in/ali infrastrukture, potrebnih za razširitev bodisi (i) v primeru subjekta iz podsklada A ali subjekta iz podsklada B, njegovega bančnega poslovanja z MSP bodisi (ii) v primeru subjekta iz podsklada C, njegove posojilne in/ali plačilne dejavnosti za MSP („zadevne dejavnosti“);

(2) zaposlitvijo in plačilom zaposlenih za razširitev in/ali upravljanje zadevnih dejavnosti;

(3) trženjem produktov, povezanih z njegovimi zadevnimi dejavnostmi;

(4) nakupom ali najemom prostorov, potrebnih za razširitev njegovih zadevnih dejavnosti, ali

(5) katerim koli drugim namenom, ki je (po mnenju organa) v skladu z glavnimi načeli;

(c) subjekt nepovratnih sredstev ne sme uporabiti za nobenega od naslednjih prepovedanih namenov:

(1) subvencioniranje začasnih znižanj cen za bančne produkte in/ali storitve;

(2) odplačilo kakršne koli obstoječe obveznosti;

(3) zagotovitev financiranja neposredno strankam;

(4) financiranje naložb v osnovna sredstva in/ali odhodkov za poslovanje, ki jih je družba načrtovala pred datumom vloge in: (a) bi jih izvedla ne glede na to, ali bi iz sklada za zmogljivost in inovacije prejela kakršen koli znesek ali ne, ali (b) so bili vključeni v poslovni načrt družbe pred datumom vloge;

(5) kakršno koli vračilo kapitala obstoječim delničarjem družbe ali

(6) namen, ki ni v skladu z glavnimi načeli in/ali njegovo poslovno dejavnostjo.

([27]) Podobno kot pri zakonskih imenovanjih na podlagi člena 166 zakona o finančnih storitvah in trgih iz leta 2000.
([28]) Kot so opisani v uvodnih izjavah (37) in (38).

(38) Določbe, s katerimi je opredeljena uporaba sredstev iz podsklada D, vključujejo določbe, v katerih je navedeno, da:

(a) subjekt uporabi nepovratna sredstva za razvoj, izboljšanje, upravljanje, razširitev in/ali trženje (ali podporo razvoju, izboljšanju, upravljanju, razširitvi in/ali trženju) svojega produkta ali storitve finančne tehnologije ([29]) ter da lahko subjekt nepovratna sredstva uporabi za kritje svojih naložb v osnovna sredstva in odhodkov za poslovanje v zvezi z naslednjimi nameni („dovoljeni nameni“):

(1) razvojem sistemov in/ali infrastrukture, potrebnih za razvoj, izboljšanje, upravljanje, razširitev in/ali trženje produkta ali storitve finančne tehnologije;

(2) zaposlitvijo in plačilom zaposlenih za razvoj, izboljšanje, upravljanje, razširitev in/ali trženje produkta ali storitve finančne tehnologije;

(3) trženjem produkta ali storitve finančne tehnologije ali

(4) katerim koli drugim namenom, ki (po mnenju organa) spodbuja razvoj, izboljšanje, upravljanje, razširitev in/ali trženje produkta ali storitve finančne tehnologije;

(b) subjekt nepovratnih sredstev ne sme uporabiti za naslednje prepovedane namene:

(1) odplačilo kakršne koli obstoječe obveznosti;

(2) zagotovitev financiranja neposredno strankam;

(3) kakršno koli vračilo kapitala obstoječim delničarjem družbe ali

(4) namen, ki ni v skladu z njegovo poslovno dejavnostjo.

(39) Financiranje za subjekte iz podskladov A, B in C bi bilo izvedeno tako, da bi bili subjekti, ki ne bi uspeli z vlogo za podsklad A, upravičeni, da zaprosijo za financiranje iz podsklada B, in da bi bili subjekti, ki ne bi uspeli z vlogo za podsklad B, upravičeni, da zaprosijo za financiranje iz podsklada C. Postopek financiranja iz podsklada D bo potekal sočasno s postopkom postopnega financiranja za podsklade A, B in C.

(40) Organ bo sklad za zmogljivost in inovacije subjektom iz podskladov A in D začel oglaševati takoj, ko bo to po njegovi ustanovitvi ter podpisu listine o okviru in državni pomoči razumno izvedljivo ([30]). Oglaševanje subjektom iz podskladov B in C bo sledilo tri oziroma šest mesecev po oglaševanju sklada za zmogljivost in inovacije subjektom iz podsklada A.

(41) Obdobje za vložitev vlog za sredstva iz podsklada A se bo končalo dva meseca od takrat, ko bo začel organ prvič oglaševati sklad, medtem ko se bo obdobje za vložitev vlog za sredstva iz podsklada B končalo pet mesecev po tem datumu, obdobje za vložitev vlog za sredstva iz podsklada C pa osem mesecev po tem datumu. Obdobje za vložitev vlog za sredstva iz podsklada D bo sovpadalo z obdobji za vložitev vlog za sredstva iz podskladov A, B in C ter se bo končalo šest mesecev po tem, ko bo začel organ prvič oglaševati sklad.

(42) Sklad naj bi prenehal po koncu sheme spodbud za prenos računov (lahko pa se podaljša na podlagi vnaprej določenih meril, odvisno od višine preostalih nerazdeljenih sredstev). Organ bi sicer pravice in obveznosti v zvezi s poročanjem ohranil še tri mesece po prenehanju zadnje pogodbe med organom in katerim koli prejemnikom, ki sodeluje v skladu za zmogljivost in inovacije.

(43) Stroški ukrepa A za banko RBS vključujejo 425 milijonov GBP začetnih stroškov kapitala in stroške poslovanja organa ([31]), ki bi jih plačala banka RBS.

3.3.2 SHEMA SPODBUD ZA PRENOS RAČUNOV (UKREP B)

(44) Subjekti, ki so upravičeni do sodelovanja v shemi spodbud za prenos računov („upravičeni subjekti“), so tisti subjekti, ki sprejemajo vloge in izpolnjujejo naslednja merila:

(a) ponujajo poslovne transakcijske račune ali so javno napovedali, da nameravajo uvesti njihovo ponudbo;

(b) izpolnjujejo merila iz odstavkov (b) do (f) uvodne izjave 28 za subjekt iz podsklada A in

(c) sodelujejo v storitvi Združenega kraljestva za prenos transakcijskih računov (Current Account Switching Service, „CASS“) ([32]).

([29]) Finančna tehnologija ali Fintech je poslovno področje, ki temelji na uporabi programske opreme za zagotavljanje finančnih storitev, kot so vzajemne storitve, storitve na podlagi znanja množic itd.
([30]) Glej sprotno opombo 23.
([31]) Skupna sredstva za ustanovitev in delovanje organa bodo znašala 20 milijonov GBP.
([32]) Storitev, ki jo podpira družba Bacs Payment Schemes Limited ter omogoča samodejen prenos vseh plačilnih ureditev na novo banko in zaprtje obstoječega računa. Glej: https://www.currentaccountswitch.co.uk.

(45) Shema spodbud za prenos računov, ki jo financira banka RBS, bi organu zagotovila financiranje za razdelitev sredstev upravičenim subjektom po uspešni zamenjavi strank. To naj bi upravičenim subjektom omogočilo, da MSP, ki so bančne stranke RBS, ponudijo spodbude za prenos njihovih poslovnih TRR, depozitnih računov in posojil na upravičene subjekte. Spodbuda bi bila zagotovljena v obliki zaveze banke RBS, da:

(a) upravičenim subjektom izplača do 225 milijonov GBP denarnih spodbud v zvezi z vsemi strankami, ki se strinjajo s prenosom svojih poslovnih TRR („denarne spodbude za prenos poslovnih TRR“);

(b) izplača dodatnih 50 milijonov GBP za denarne spodbude, povezane s posojili („denarne spodbude v zvezi s posojili“), za tiste stranke, ki poleg svojega poslovnega TRR prenesejo tudi kreditni produkt;

(c) nameni dodatnih 75 milijonov GBP svojih stroškov, ki bi bili prav tako na voljo za olajšanje prenosa (nadomestilo za pogodbene kazni, povezane s prenosom salda posojil, ali stroške tretjih strani, kot so pravni stroški).

(46) Denarne spodbude za prenos poslovnih TRR in denarne spodbude v zvezi s posojili bodo upravičenim subjektom omogočile, da financirajo privlačne cenovne ponudbe ali druge spodbude za stranke banke RBS v okviru divizije Williams & Glyn („W&G“) ([33]) ter navedene stranke pritegnejo k menjavi banke.

(47) Denarne spodbude za prenos poslovnih TRR, ki se izplačajo subjektom prejemnikom, bi bile izrazito stopenjske, da bi imeli zadostne vire za zagotovitev privlačnih spodbud za manjša in večja MSP, da kot stranke prenesejo račune nanje. Zneski denarnih spodbud za prenos poslovnih TRR, ki naj bi bili ponujeni na začetku sheme, so predstavljeni v spodnji preglednici.

Preglednica 2

Predlagani začetni zneski denarnih spodbud za prenos poslovnih TRR v okviru sheme spodbud za prenos računov

Razpon prometa MSP kot stranke	Višina denarne spodbude za prenos poslovnega TRR (v GBP)
< 15 000 GBP	750
15 000–100 000 GBP	1 000
100 001–1 000 000 GBP	3 000
1 000 001–1 500 000 GBP	6 250
1 500 001–2 000 000 GBP	13 125
2 000 001–2 500 000 GBP	16 875
2 500 001–7 500 000 GBP	25 000
> 7 500 000 GBP	50 000

(48) Denarne spodbude v zvezi s posojili bodo upravičenim subjektom omogočile znižanje obrestnih mer, ki se strankam zaračunavajo za posojila, s čimer bodo njihove ponudbe postale konkurenčnejše, hkrati pa bodo ohranili ustrezne donose kapitala. Če bo stranka prenesla svoj glavni poslovni TRR in kreditni produkt z banke RBS, bo organ subjektu prejemniku izplačal dodatno denarno spodbudo v višini 2,5 % prenesenega salda črpanega posojila.

(49) Banka RBS bi se usmerila na svoje stranke v okviru divizije W&G (ki vključuje približno 200 000 MSP, ki so bančne stranke), ki bi jim bile zagotovljene informacije o koristih menjave banke in morebitnih drugih konkurenčnih subjektih, o katerih bi morda želele razmisliti.

([33]) Izraza „Rainbow“ in „W&G“ se nanašata na isti obseg dejavnosti, kot je opredeljen v členu 2 revidiranih pogojev, priloženih spremenjenemu sklepu o prestrukturiranju.

(50) Banka RBS bi začela stranke o shemi spodbud za prenos računov obveščati približno tri mesece po uvedbi svežnja, denarne spodbude pa bi bile na voljo že v drugem četrtletju leta 2018 (približno tri mesece po tem, ko bi banka RBS začela obveščati svoje stranke). Postopek razdeljevanja denarnih spodbud za shemo spodbud za prenos računov bi se ponovil vsako četrtletje, dokler bi bile denarne spodbude na voljo. Denarne spodbude bi se prenehale, ko bi bilo za denarne spodbude za prenos poslovnih TRR izplačanih največ 225 milijonov GBP, ali, če se to ne bi zgodilo prej, 18 mesecev po obvestilu banke RBS o shemi spodbud za prenos računov (ob upoštevanju največ 12-mesečnega podaljšanja, glej uvodno izjavo (51)(d)).

(51) Organ bi bil poleg sklada za zmogljivost in inovacije odgovoren tudi za upravljanje sheme spodbud za prenos računov in nadzor nad njo ter bi stalno spremljal ravnanje banke RBS v zvezi s strankami in njeno interakcijo s strankami. Pri tem bi bilo organu med drugim omogočeno, da na podlagi veljavnih zakonov in zahtev po varstvu podatkov:

(a) spreminja višino izplačanih denarnih spodbud za zagotovitev njihove čim večje učinkovitosti;

(b) odobri komunikacijsko gradivo, ki ga banka RBS pošlje MSP, ki so njene stranke, v zvezi s shemo spodbud za prenos računov;

(c) od banke RBS zahteva, naj poveča pogostost pošiljanja takega gradiva;

(d) za največ 12 mesecev podaljša obdobje, v katerem so denarne spodbude na voljo, če je v […] mesecih od datuma začetka sheme spodbud za prenos računov račune preneslo (ali začelo postopek prenosa) manj kot […] upravičenih strank ([34]) („podaljšan rok za prenos računov na podlagi spodbud“), in

(e) od banke RBS zahteva, naj razširi bazo strank, ki jim pošilja taka gradiva, na stranke zunaj okvira divizije W&G, če v danem časovnem okviru računov ni preneslo določeno število strank. Če bo obseg razširjen, bodo s shemo ponudbe za prenos računov usmerjene na MSP, ki predstavljajo približno […] tržnega deleža poslovnih TRR v Združenem kraljestvu. Obseg bo razširjen, če:

(1) […] ([35]);

(2) […]

(3) […]

(52) Za zagotovitev, da ima banka RBS ustrezne spodbude za učinkovito izvajanje sheme spodbud za prenos računov, bo morala banka RBS v primeru, da se je za prenos odločilo manj kot […] strank in da do konca […]-mesečnega obdobja (ali, če se organ odloči podaljšati zadevno obdobje, do izteka podaljšanega obdobja) denarne spodbude niso porabljene v celoti, prenesti vnaprej opredeljeni dodatni večkratnik („multiplikator“) te premajhne porabe na organ, pri čemer je zgornja meja tega multiplikatorja 50 milijonov GBP.

(53) Multiplikator je bil določen na […] premajhne porabe. Za to kazen veljajo naslednji pogoji:

(a) ker bo uspeh sheme spodbud za prenos računov odvisen od sposobnosti upravičenih subjektov, da oblikujejo privlačne ponudbe za MSP, ki so stranke banke RBS, bo imel organ pooblastilo, da zniža multiplikator, če je utemeljeno prepričan, da je bila morebitna premajhna poraba rezultat dejavnikov, na katere banka RBS ni mogla vplivati;

(b) banki RBS se lahko s soglasjem organa dovoli, da po določenem času preoblikuje denarne spodbude ter tako izboljša učinkovitost sheme in zmanjša verjetnost, da bi ji bila naložena kazen, ter

(c) če (i) organ do datuma prenehanja spodbud za prenos razširi obseg; (ii) se je za prenos odločilo manj kot […] strank in (iii) organ meni, da banka RBS spodbud za prenos ni dejavno sporočala strankam v širši skupini, lahko organ zviša multiplikator na tak odstotek, kot se mu zdi primeren, pri čemer je zgornja meja multiplikatorja 50 milijonov GBP.

(54) […]

(55) Kadar vsota premajhne porabe in multiplikatorja (skupaj z morebitnimi izterjanimi zneski in zneski, ki iz sklada za zmogljivost in inovacije niso bili razdeljeni) znaša manj kot 5 milijonov GBP, organ sredstva razdeli dobrodelnim ustanovam.

([34]) Upravičena stranka pomeni stranko divizije banke RBS, znane kot W&G, ki je MSP.
([35]) […] Poslovna skrivnost.

(56) RBS se bo strinjala z ureditvijo neprevzemanja strank na podlagi sheme spodbud za prenos računov, s katero bo banki RBS in članom njene skupine prepovedano, da (i) sprejmejo nekatere ukrepe, ki bi lahko škodovali shemi spodbud za prenos računov, ter (ii) nagovarjajo, napeljujejo ali spodbujajo upravičene stranke (ali stranke, ki so se odločile za prenos na upravičeni subjekt v okviru sheme spodbud za prenos računov), naj ostanejo stranka skupine v zvezi s katerim koli poslovnim TRR ali ustreznim kreditnim produktom ali naj v določenih rokih prenesejo kateri koli poslovni TRR ali ustrezni kreditni produkt z upravičenega subjekta v okviru sheme spodbud za prenos računov na katerega koli člana skupine.

(57) Da bi banka RBS podprla uspeh sheme spodbud za prenos računov, bo subjektom, ki sodelujejo v njej, ponudila možnost vključitve v listino o medbančnem zastopanju, ki strankam, ki jih privabijo na podlagi sheme spodbud za prenos računov, ponuja možnost, da še naprej uporabljajo storitve upravljanja z gotovino in čeki v podružnicah banke RBS („shema dostopa do podružnic“). Ta dostop do podružnic bo upravičenim strankam na stroške zadevnega subjekta na voljo najmanj tri leta od uvedbe sheme spodbud za prenos računov na podlagi razumnih in nediskriminacijskih poslovnih pogojev.

(58) Začetni stroški kapitala ukrepa B so 350 milijonov GBP plus stroški izvajanja za banko RBS in stalna izguba prihodnjih prihodkov banke RBS ([36]).

4. **PRIPOMBE ZAINTERESIRANIH STRANI IN ORGANOV ZDRUŽENEGA KRALJESTVA**

4.1 *SPLOŠNE PRIPOMBE O NADOMESTNEM SVEŽNJU*

(59) S sklepom o začetku postopka je bila zainteresiranim stranem dana priložnost, da predložijo pripombe o predlogu organov Združenega kraljestva. V fazi posvetovanja so bile prejete številne pripombe. Nanašale so se na prvotni nadomestni sveženj, kot je opisan v uvodnih izjavah od 28 do 68 sklepa o začetku postopka („prvotni nadomestni sveženj“). Organi Združenega kraljestva so na podlagi pripomb zainteresiranih strani in lastne tržne študije ([37]) nadomestni sveženj posodobili, kot je opisano v oddelku 2.3.

(60) Glede na številne pripombe ([38]) so v tem oddelku predstavljene glavne pripombe, ki so bile skupne več zainteresiranim stranem ter ki bodo pomagale oceniti enakovrednost nadomestnega svežnja in odprodaje poslovnih enot Rainbow.

4.1.1 SPLOŠNE PRIPOMBE ZAINTERESIRANIH STRANI O NADOMESTNEM SVEŽNJU

(61) Iz večine prejetih pripomb je razvidno, da ima prvotni nadomestni sveženj vrsto lastnosti, ki bi lahko okrepile konkurenco na trgih MSP v Združenem kraljestvu. V nekaterih pripombah je navedeno, da bo imel nadomestni sveženj hitrejši učinek na konkurenco in manj izvedbenih tveganj ter da lahko okrepi več kot samo en konkurenčni subjekt (kot velja za odprodajo poslovnih enot Rainbow).

(62) Nekatere zainteresirane strani v zvezi s skupnim prvotnim nadomestnim svežnjem navajajo:

(a) da skupna velikost prvotnega nadomestnega svežnja ni zadostna, da bi privedla do strukturnih sprememb na trgu MSP v Združenem kraljestvu, za katerega so značilne velike ovire za menjavo banke;

(b) da prenos poslovnih transakcijskih računov, ki ustrezajo 2-odstotnemu tržnemu deležu na trgu MSP, ni enakovreden odprodaji poslovnih enot Rainbow (ki predstavljajo približno 5-odstotni delež trga MSP v smislu števila MSP kot strank);

(c) da s prenosom poslovnih TRR ni zajet prenos sredstev ter

(d) da bodo organ in njegove odločitve ključni za uspeh (ali neuspeh) nadomestnih ukrepov. Težko bo zagotoviti, da bo organ dovolj nepristranski.

([36]) Organi Združenega kraljestva so stroške izvajanja za banko RBS ocenili na 38 milijonov GBP, dodatne stalne stroške zaradi zmanjšanega dobička pa na približno […] GBP letno.
([37]) Glej sprotno opombo 11.
([38]) Pripombe so poslali Santander UK plc, CYBG plc, Metro Bank PLC, Aldermore Bank plc, Masthaven Bank Ltd, Paragon Bank plc, Secure Trust Bank plc, Shawbrook Bank Ltd, Virgin Money plc, OakNorth Bank Ltd, Cumberland Building Society, Tide in banka RBS.

4.1.2 SPLOŠNE PRIPOMBE ORGANOV ZDRUŽENEGA KRALJESTVA O NADOMESTNEM SVEŽNJU IN PRIPOMBAH ZAINTERESIRANIH STRANI

(63) Organi Združenega kraljestva menijo, da je nadomestni sveženj vsaj enakovreden odprodaji poslovnih enot Rainbow v smislu njegovega učinka na omejevanje možnosti izkrivljanja konkurence ter da se lahko izvede z večjo gotovostjo in hitreje kot odprodaja.

(64) Organi Združenega kraljestva menijo, da je nadomestni sveženj kot celota oblikovan tako, da se z njim na trgu vzpostavi zmogljivost za spodbujanje višjih stalnih ravni menjave bank na trgu bančnega poslovanja z MSP in srednje velikimi korporacijami. Pri tem bo najtežje breme nosila banka RBS kot največji akter. Čeprav je koristi sklada za zmogljivost in inovacije težje kvantificirati kot koristi sheme spodbud za prenos računov, bo navedeni sklad okrepil bančne ponudbe več bank za MSP, prinesel večjo izbiro na trgu, ustvaril raznolikost poslovnih modelov in spodbudil prenose računov. Pospešil bo tudi razvoj novih podjetij in novih tehnologij, s katerimi naj bi se zmanjšala odvisnost MSP od njihovih bank.

(65) Organi Združenega kraljestva trdijo, da je bil nadomestni sveženj oblikovan za dosego istih ciljev, kot naj bi bili doseženi s prvotno odprodajo poslovnih enot Rainbow:

(a) zmanjšanje tržnega deleža banke RBS: z izvajanjem sheme spodbud za prenos računov in zagotovitvijo sredstev za razvoj bančne zmogljivosti za MSP se bodo okrepili manjši konkurenti, ki bodo tako lahko izvajali večji konkurenčni pritisk na banko RBS;

(b) zmanjšanje komercialne koristi od prejetja pomoči: nadomestni sveženj ima precejšnje začetne stroške in dodatni stalni učinek zaradi zmanjšanega prometa zaradi zmanjšanja števila MSP, ki so stranke, na podlagi sheme spodbud za prenos računov;

(c) prenos MSP kot strank: v nasprotju z odprodajo, ki bi vključevala prisilen prenos MSP kot strank, ki se niso odločile za menjavo banke, se s shemo spodbud za prenos računov stranke spodbujajo, naj se same odločijo za menjavo banke. Za opolnomočene stranke velja večja verjetnost, da bodo sodelovale z novo banko in jo v prihodnosti znova zamenjale, če bodo lahko pri drugi banki dobile boljšo ponudbo, ter

(d) dostop do podružnic za zagotavljanje storitev MSP kot strankam: s shemo dostopa do podružnic se podpira prehod strank z banke RBS na konkurenčne subjekte na podlagi sheme spodbud za prenos računov, saj tem strankam ne bo treba spremeniti vsakodnevnega upravljanja z gotovino.

(66) V zvezi z učinkom nadomestnega svežnja na segment srednje velikih korporacij organi Združenega kraljestva tudi menijo:

(a) da je banka RBS od četrtega četrtletja 2010 izgubila [5–10]-odstotni tržni delež v segmentu korporacij, ki se je s [30–35] % zmanjšal na [20–25] %. Banka RBS ni več največja banka za zagotavljanje storitev srednje velikim korporacijam v Združenem kraljestvu. To zmanjšanje tržnega deleža tudi bistveno presega zmanjšanje tržnega deleža, predvideno z odprodajo poslovnih enot Rainbow ([39]);

(b) da sklad za zmogljivost in inovacije vključuje več zelo pomembnih nepovratnih sredstev za pomoč bankam z vzpostavljeno bančno franšizo za MSP, da bi okrepile in razširile svoje obstoječe ponudbe poslovnega bančništva za velika MSP in srednje velike korporacije. Organi Združenega kraljestva predvidevajo, da bodo številne od teh sprememb okrepile sposobnost nekaterih bank za zagotavljanje storitev srednje velikim korporacijam ter da se bo povečalo skupno število bank, ki bodo posledično lahko razvile in zagotavljale ponudbe za srednje velike korporacije;

(c) da je cilj sheme spodbud za prenos računov zagotoviti prehod velikih MSP, ki so stranke banke RBS, z banke RBS na druge banke. Banke prejemnice bo povečano število velikih MSP kot strank spodbudilo k razvoju storitev za večja podjetja, vključno s srednje velikimi korporacijami. Poleg tega je sčasoma mogoče pričakovati, da se bodo nekatera velika MSP, ki so stranke, razvila v srednje velike korporacije, kar bo nadalje spodbudilo razvoj ustreznih ponudb;

([39]) Družba Charterhouse Research je banki RBS zagotovila merjenje tržnega deleža za podjetja s prometom, večjim od 25 milijonov GBP.

(d) da je organ CMA ([40]) ugotovil, da so se bila MSP s prometom, večjim od 2 milijonov GBP, s svojimi bankami na splošno sposobna pogajati o pogojih oblikovanja cen in storitev. Da bi bil to učinkovit način za ustvarjanje konkurence, je ključno, da imajo te stranke zanesljive nadomestne ponudnike. Ko bo dodatnim bankam omogočeno, da vzpostavijo zmogljivosti za srednje velike korporacije, bo konkurenca bistveno okrepljena;

(e) da je bilo zaradi zapletenosti poslovanja s strankami, ki so srednje velike korporacije, v predlogih, ki jih je prejela banka RBS, ko je v preteklosti poskušala odprodati poslovne enote Rainbow ([41]), predvideno […].

(67) Poleg tega organi Združenega kraljestva upoštevajo dodatne prednosti nadomestnega svežnja pred odprodajo poslovnih enot Rainbow.

(a) Geografski obseg: nadomestni sveženj bi brez kakršne koli geografske omejitve vplival na konkurenco po vsem Združenem kraljestvu.

(b) Širok vpliv na trg: nadomestni sveženj bi prispeval k uvedbi sistemske in dolgotrajne spremembe na trgu, tako da bi vrsti konkurenčnih subjektov pomagal učinkoviteje konkurirati uveljavljenim bankam. Natančneje:

(i) sklad za zmogljivost in inovacije bo subjektom pomagal razviti zmogljivost za zagotavljanje storitev MSP in srednje velikim korporacijam, obenem pa se bosta izboljšala tudi njihova likvidnost in finančni položaj. Spodbudil bo tudi razvoj novih tehnologij, ki jih bodo uporabljali konkurenčni subjekti;

(ii) shema spodbud za prenos računov bo upravičenim subjektom v okviru sheme spodbud za prenos računov pomagala, da povečajo svojo bazo strank in se tako uveljavijo;

(iii) shema dostopa do podružnic bo upravičenim subjektom omogočila, da bodo fizično opravljali storitve za MSP, ki jih bodo na podlagi sheme spodbud za prenos računov pridobili kot nove stranke, npr. z zagotavljanjem storitev upravljanja z gotovino in čeki.

(c) Sveženj zajema tržna vprašanja, ki jih je opredelil organ Združenega kraljestva za konkurenco in trge („CMA“): nadomestni sveženj zajema tudi nekatera ključna tržna vprašanja, ki jih je organ CMA opredelil v svojem nedavnem pregledu trga bančnega poslovanja z MSP v Združenem kraljestvu. Med temi vprašanji so:

(i) nizke ravni zanimanja strank za svoje bančne storitve, slabi odzivi na razlike v cenah in kakovosti ter neobstoj sprožilcev za menjavo banke;

(ii) neobstoj spodbud za banke, da bi vlagale v privabljanje strank k menjavi banke;

(iii) visoki stroški pridobivanja strank za nov vstop in širitev konkurenčnih subjektov;

(iv) neobstoj inovacij na področju produktov in tehničnih inovacij pri bančnem poslovanju z MSP;

(v) skrbi konkurenčnih subjektov glede stroškov oblikovanja in vodenja mreže podružnic.

(d) Roki in gotovost izvedbe: nadomestni sveženj se lahko izvede bolj pravočasno in zanesljivo. Z njim bi se izognili tveganjem in negotovostim kapitalske transakcije, kot so se pokazali pri prejšnjih poskusih prodaje poslovnih enot Rainbow.

(e) Odstranitev ovir za izstop organov Združenega kraljestva iz banke RBS: organi Združenega kraljestva so javno napovedali, da nameravajo nadaljevati prodajo svojega deleža v banki RBS in s tem banko RBS vrniti v zasebno lastništvo. Prevladujoče težave in zamude z odprodajo poslovnih enot Rainbow, ki je edina od zavez za odprodajo, ki jo je še treba izpolniti, so povzročile negotovosti, ki so vplivale na privlačnost banke RBS kot naložbene ponudbe. Z nadomestnim svežnjem bi bile te negotovosti odpravljene.

(68) Glede pripomb zainteresiranih strani organi Združenega kraljestva navajajo:

(a) da se je tržni delež banke RBS zmanjšal s [25–30] % v četrtem četrtletju 2010 na [20–25] % v četrtem četrtletju 2016 ([42]), kar pomeni [3–7]-odstotno zmanjšanje v navedenem obdobju. Pričakovano 5-odstotno zmanjšanje zaradi odprodaje poslovnih enot Rainbow je torej preseženo, če se izguba tržnega deleža, pričakovana samo zaradi sheme spodbud za prenos računov, sešteje z ugotovljeno osnovno izgubo tržnega deleža banke RBS od leta 2010;

([40]) Glavno poročilo organa CMA o preiskavi trga bančnega poslovanja s prebivalstvom, dodatek A8.1–16, slika 12.
([41]) Glej tudi uvodno izjavo 25 sklepa o začetku postopka.
([42]) *Vir:* raziskava poslovnega bančništva za četrto četrtletje 2016 za MSP s prometom od 0–25 milijonov GPB, ki jo je izvedla družba Charterhouse Research. 12-mesečni zaporedni podatki. Podatki, tehtani po regijah in prometu, da bi bili reprezentativni za podjetja v Veliki Britaniji. Ocenjena skupna velikost trga znaša […].

(b) da so organi Združenega kraljestva v predlagani sveženj vnesli več sprememb, da bi zajeli ključne točke, na katere so opozorile zainteresirane strani. Organi Združenega kraljestva menijo, da so s posodobljenim nadomestnim svežnjem obravnavani pomisleki tretjih strani, da bo enakovreden odprodaji poslovnih enot Rainbow (glede na njegov učinek na banko RBS in trg kot celoto) in učinkovit pri spodbujanju konkurence v bančnem poslovanju z MSP v Združenem kraljestvu;

(c) v zvezi s pripombo glede potrebe po zagotovitvi neodvisnosti organa organi Združenega kraljestva navajajo, da bo organ zavezovala listina o okviru in državni pomoči ([43]), v kateri bodo podrobno določene naloge in dolžnosti organa ter njegove obveznosti in omejitve. Poleg tega posameznik ne bo mogel prevzeti funkcije direktorja organa, če je sočasno na kakršnem koli položaju (razen neizvršilnem položaju, ki ni položaj predsednika ali enakovreden položaj) ali višjem vodstvenem položaju v katerem koli organu javnega sektorja ali če je direktor ali višji vodja skupine RBS ali povezana stranka (ali družbenik povezane stranke) banke RBS.

4.2 *PRIPOMBE O SKLADU ZA RAZVOJ ZMOGLJIVOSTI ZA MSP*

4.2.1 PRIPOMBE ZAINTERESIRANIH STRANI O SKLADU ZA RAZVOJ ZMOGLJIVOSTI ZA MSP

(69) V številnih pripombah zainteresiranih strani je bilo navedeno, da bi bilo treba sklad za razvoj zmogljivosti za MSP povečati, saj bi to vodilo do večjega učinka na konkurenco na trgu bančnega poslovanja z MSP.

(70) V drugih pripombah zainteresiranih strani je bilo navedeno, da razdrobitev sredstev med številne banke, tako da nobena ne more izvesti večje naložbe, ne bo imela bistvenega učinka na konkurenco ali koncentracijo. Namesto enakih izplačil v okviru zadevnih podskladov bi se morala višina izplačil razlikovati, da bi se upoštevali vložnikove dejanske potrebe in naložbeni načrti.

(71) Več zainteresiranih strani je tudi navedlo, da bi bilo treba sklad za razvoj zmogljivosti za MSP odpreti tudi institucijam brez obstoječe velike zmogljivosti ponudbe poslovnih TRR in da bi morale imeti nebanke (npr. stanovanjske zadruge) možnosti izkoristiti sklad za razvoj zmogljivosti.

4.2.2 PRIPOMBE ORGANOV ZDRUŽENEGA KRALJESTVA O SKLADU ZA RAZVOJ ZMOGLJIVOSTI ZA MSP IN PRIPOMBAH ZAINTERESIRANIH STRANI

(72) Organom Združenega kraljestva se zdi razumno pričakovati, da se bodo s skladom za razvoj zmogljivosti za MSP, zlasti v povezavi s shemo spodbud za prenos računov, povečali tržni deleži konkurenčnih subjektov, s tem pa se bo torej ustrezno zmanjšal tržni delež banke RBS.

(73) Organi Združenega kraljestva menijo, da se bodo s skladom za razvoj zmogljivosti povečali tržni deleži konkurenčnih subjektov, saj se bodo bistveno izboljšala ekonomika bank, ki vstopajo na trg bančnega poslovanja z MSP (in po želji s srednje velikimi korporacijami), in/ali nadalje razvile obstoječe zmogljivosti. Za ponazoritev osnovnega koncepta: z nepovratnimi sredstvi v višini 3 milijonov GBP, dodeljenimi iz sklada, bi lahko mejni projekt v vrednosti 10 milijonov GBP postal ekonomski, s tem da bi se donosnost naložbe pri projektu z donosnosti pod stroški kapitala povečala na uresničljivo in trajnostno raven.

(74) V odgovor na pripombe zainteresiranih strani so organi Združenega kraljestva v nadomestni sveženj vnesli naslednje spremembe:

(a) sklad za razvoj zmogljivosti za MSP, do katerega imajo dostop konkurenčni subjekti, se bo povečal. Največja izplačila iz sklada za zmogljivost in inovacije bodo usmerjena na konkurenčne subjekte z veliko obstoječo zmogljivostjo ponudbe poslovnih TRR. To bo verjetno privedlo do največjega učinka na konkurenco na trgu bančnega poslovanja z MSP v najkrajšem času, saj so te banke že porabile čas in denar za razvoj svojih produktov poslovnih TRR in s tem povezane infrastrukture za razdeljevanje;

(b) sklad za razvoj zmogljivosti za MSP bo združen s skladom za inovacije. Razlikovanje v podskladih 1 in 2 bo odstranjeno. Povečala se bo prožnost, da bi se za banke brez velike obstoječe zmogljivosti ponudbe poslovnih TRR in nebanke izboljšale priložnosti za dostop do obsežnih izplačil iz sklada za zmogljivost in inovacije.

([43]) Glej sprotno opombo 23.

4.3 *PRIPOMBE O SHEMI SPODBUD ZA PRENOS RAČUNOV*

4.3.1 PRIPOMBE ZAINTERESIRANIH STRANI O SHEMI SPODBUD ZA PRENOS RAČUNOV

(75) Nekatere zainteresirane strani so podvomile, ali bo predlagana višina denarnih spodbud zadosten motiv za dovolj strank, da bi se jim zdel vreden trud, povezan z menjavo banke. Za stranke se je v preteklosti izkazalo, da so pasivne, zato bi moral zanje obstajati jasen in tekoč postopek prenosa računov. Za olajšanje prenosa računov bi morala banka RBS tudi deliti informacije o svojih strankah s konkurenčnimi subjekti (vključno s kreditnimi rezultati v preteklosti). Nekatere zainteresirane strani so navedle tudi potrebo po zagotovitvi preteklih evidenc o strankah za oceno kreditne sposobnosti.

(76) V več pripombah je bilo navedeno, da bi bilo treba denarne spodbude povečati in tako omogočiti prenose računov (ter da bi morale biti povezane s kompleksnostjo in velikostjo stranke), zaradi česar bi bilo treba bistveno povečati skupno velikost sheme spodbud za prenos računov.

(77) V nekaterih pripombah je bilo navedeno, da bi morala shema spodbud za prenos računov trajati dovolj dolgo za zagotovitev, da čas ne pomeni pomembne omejitve. Poleg tega je bila predlagana samodejna razširitev obsega strank (če želena stopnja prenosa računov ne bi bila dosežena).

(78) V več pripombah je bilo predlagano, da bi moral biti nadomestni sveženj osredotočen tudi na prenos posojil, ne samo na prenos poslovnih TRR, saj se s poudarkom na poslovnih TRR ne upošteva potreba po večji konkurenci na trgu posojil za MSP. Sveženj naj bi bil preveč osredotočen na ponudnike poslovnih TRR. Trg posojil za MSP velja za veliko bolj donosen kot poslovni TRR, zato je treba izkrivljanje konkurence odpraviti tudi na trgu posojil za MSP. V pripombah je tudi poudarjeno, da so trenutno konkurenčni subjekti v slabšem položaju, ker lahko štiri največje banke namesto standardiziranega kapitalskega modela uporabljajo napredni model na podlagi notranjih ocen: to navedenim štirim bankam omogoča, da za posojila ponujajo boljše cene kot konkurenčni subjekti.

(79) V nekaterih pripombah je bilo predlagano, da bi bilo treba banko RBS prisiliti, naj odproda stranke (vključno s prisilno prodajo poslovnih TRR in/ali posojil), namesto da se strankam omogoči zamenjava banke. V drugih pripombah je navedeno, da bi se morala banka RBS zavezati k prenosu minimalnega števila neto poslovnih TRR in da bi ji morala biti v primeru neizpolnitve naložena kazen.

(80) V več pripombah je predlagano tudi, da bi se morala shema spodbud za prenos računov začeti šele, ko je bilo mogoče izvesti naložbe, omogočene na podlagi sklada za razvoj zmogljivosti za MSP.

4.3.2 PRIPOMBE ORGANOV ZDRUŽENEGA KRALJESTVA O SHEMI SPODBUD ZA PRENOS RAČUNOV IN PRIPOMBAH ZAINTERESIRANIH STRANI

(81) V zvezi s shemo spodbud za prenos računov, vključeno v prvotni nadomestni sveženj, organi Združenega kraljestva menijo:

(a) da lahko sklad v sedanji velikosti privede do več kot 2-odstotnega zmanjšanja sedanjega tržnega deleža banke RBS. Ciljno zmanjšanje za dve odstotni točki je bilo posebej oblikovano tako, da bi se k menjavi banke spodbudilo večje število velikih MSP, ki so stranke. Strankam banke RBS nič ne preprečuje, da bi še naprej prehajale na konkurenčne subjekte (brez denarnih spodbud) in tako še naprej zmanjševale tržni delež banke RBS. Dejansko bodo potem, ko bodo izpostavljene oglaševanju konkurenčnih subjektov, to veliko verjetneje storile;

(b) da shema spodbud za prenos računov vključuje spodbude za prenos računov, ki so same verjetno veliko večje od tistih, ki so trenutno na trgu. Poleg tega naj bi bile izplačane poleg spodbud, ki so že na voljo;

(c) da bodo konkurenčni subjekti zavzeto tekmovali za stranke in oblikovali dovolj privlačne ponudbe, da bi stranke prepričali v menjavo banke. Na trgu očitno obstaja povpraševanje po teh strankah;

(d) da je prenos računov na konkurenčni subjekt v Združenem kraljestvu za številne stranke postal lažji po uvedbi storitve CASS leta 2013. Stranke s poslovnimi TRR že uporabljajo storitev CASS za prenos računov z banke RBS na konkurenčne subjekte;

(e) da namerava banka RBS ublažiti morebiten odpor strank proti prenosu računov ali temu nasprotovati z zavezanostjo ukrepom, ki jih je organ CMA ([44]) opredelil kot konkurenčne, vključno z obveščanjem upravičenih strank o storitvi CASS in pomočjo strankam pri zahtevah po podatkih o vstopu;

(f) da se bo banka RBS morala v imenu konkurenčnih subjektov posvetiti obveščanju opredeljenega sklopa svojih strank (vključno z zagotovitvijo gradiva za trženje) o koristih prenosa računov in

(g) da ima shema spodbud za prenos računov različne vgrajene varnostne mehanizme za zagotovitev zadostnih prenosov računov. Na primer: organ, ki nadzoruje shemo, bi lahko (i) od banke RBS zahteval, naj poveča pogostost pošiljanja komunikacijskega gradiva, ali (ii) do 12 mesecev podaljšal obdobje, za katero so na voljo denarne spodbude, ali (iii) po nekem času preoblikoval formulo denarnih spodbud zaradi izboljšanja učinkovitosti sheme, (iv) v primeru premajhne porabe denarnih spodbud pa bi morala banka RBS prenesti multiplikator, kot je navedeno v uvodnih izjavah 52 in 53.

(82) V odgovor na pripombe zainteresiranih strani organi Združenega kraljestva navajajo, da so prepričani, da bi s ponujenimi finančnimi spodbudami račune preneslo zadostno število MSP, ki so stranke, ker:

(a) so spodbude že v preteklosti spodbudile prenose računov strank, kot je razvidno tudi iz končnega poročila organa CMA o preiskavi bančnega poslovanja s prebivalstvom in raziskave, ki jo je po naročilu banke RBS izvedla družba Charterhouse ([45]) „[…]“ ([46]);

(b) bo postopek prenosa računov za stranke verjetno tekoč, pri čemer bo večina strank izkoristila shemo spodbud za prenos računov in prenos izvedla prek storitve CASS. Vendar pa bo razkrivanje poslovnih knjig o strankah ali drugih informacij o strankah verjetno omejeno z zakonodajo o varstvu podatkov;

(c) za stranke v okviru divizije W&G ni manj verjetno, da bodo prenesle račune. Banka RBS navaja, da so stopnje prenosov računov in zmanjševanja števila strank v okviru divizije W&G na splošno v skladu z „osrednjimi“ strankami banke RBS ter da se za stranke divizije W&G od leta 2010 pričakuje, da bodo zapustile banko RBS;

(d) so vzpostavljeni mehanizmi zaščite in preprečevanja izogibanja za zagotovitev prenosov računov strank. Organ je pooblaščen, da banki RBS naloži finančno kazen, če denarne spodbude za poslovne TRR niso porabljene v času delovanja sheme (tj. multiplikator). Poleg tega bo lahko spremenil višino izplačanih denarnih spodbud za zagotovitev njihove čim večje učinkovitosti in od banke RBS zahteval, naj poveča pogostost oglaševanja sheme. Če ne bodo dosežene določene stopnje menjave, bo tudi povečan obseg sheme in podaljšano njeno trajanje.

(83) V odgovor na pripombe zainteresiranih strani organi Združenega kraljestva nadalje menijo:

(a) da bi stranke poleg svojih poslovnih TRR prenesle tudi druge bančne produkte (npr. posojila). Organ CMA je ugotovil, da „se velika večina MSP, ki si prizadeva pridobiti sredstva, obrne na banko, pri kateri ima odprt poslovni TRR […] več kot 90 % MSP v Združenem kraljestvu se je za limite, posojila in kreditne kartice obrnilo na svojo glavno banko“ ([47]), in

(b) da ima opolnomočenje strank, da se same odločijo za menjavo banke, prednost pred prisilno odprodajo, ker za opolnomočene stranke velja večja verjetnost, da bodo sodelovale z novo banko in jo v prihodnosti znova zamenjale, če bodo lahko pri drugi banki dobile boljšo ponudbo. Ta pristop je podprt tudi v končnem poročilu organa CMA o preiskavi bančnega poslovanja s prebivalstvom, v katerem je navedeno, da „lahko odprodaja začasno in prehodno sproži nekaj dodatne angažiranosti strank, zlasti med strankami, ki menijo, da so bile na ‚novo‘ banko prenesene proti svoji volji, vendar pa to očitno ni zaželen način spodbujanja večje trajne angažiranosti strank“ ([48]). Organ CMA je namreč ugotovil, da bodo nestrukturna sredstva, „ki so neposredno usmerjena na osnovne vzroke škodljivih učinkov na konkurenco – tj. z izboljšanjem angažiranosti strank in olajšanjem prenosa računov –, veliko verjetneje učinkovita pri reševanju vprašanj konkurence, ki smo jih opredelili […]“ ([49]). S shemo spodbud za prenos računov se bo povečala ozaveščenost

([44]) Končno poročilo organa CMA o preiskavi bančnega poslovanja s prebivalstvom (9. avgust 2016): https://www.gov.uk/cma-cases/review-of-banking-for-small-and-medium-sized-businesses-smes-in-the-uk.

([45]) Banka RBS je družbi Charterhouse naročila raziskavo pri upravičenih MSP, ki so stranke v okviru divizije W&G, da bi preučila njihov odnos do menjave banke in učinke spodbud na verjetnost, da bodo zamenjale banko. Raziskava je bila osredotočena na poslovne bančne stranke, ki predstavljajo […] […] strank v okviru divizije W&G. Raziskava je bila kvantitativna (razgovori so bili opravljeni z reprezentativnim vzorcem […] strank) in kvalitativna ([…] poglobljenih razgovorov).

([46]) Odgovor banke RBS na sklep o začetku postopka, odstavek 4.12.

([47]) Končno poročilo organa CMA o preiskavi bančnega poslovanja s prebivalstvom, odstavek 8.169.

([48]) Končno poročilo organa CMA o preiskavi bančnega poslovanja s prebivalstvom, odstavek 17.19.

([49]) Končno poročilo organa CMA o preiskavi bančnega poslovanja s prebivalstvom, odstavek 17.14.

MSP kot strank o številnih blagovnih znamkah konkurenčnih subjektov, in sicer na podlagi ciljno usmerjenega oglaševanja ter spodbujanja strank, naj se seznanijo z možnostmi in blagovnimi znamkami konkurenčnih subjektov, preden se odločijo, katerega bodo izbrale.

(84) Organi Združenega kraljestva so v odgovor na pripombe zainteresiranih strani in lastno tržno študijo v shemo spodbud za prenos računov vključili tudi naslednje spremembe:

(a) skupna velikost sheme se bo povečala s 175 milijonov GBP na 350 milijonov GBP, od katerih bo 225 milijonov GBP na voljo za denarne spodbude za poslovne TRR. 50 milijonov GBP bo na voljo za denarne spodbude v zvezi s posojili, da se bo upoštevala pripomba, da bi morala biti shema osredotočena ne samo na prenos poslovnih TRR, ampak tudi na prenos posojil. Poleg tega bi bilo 75 milijonov GBP še vedno na voljo za olajšanje prenosa (nadomestilo za pogodbene kazni, povezane s prenosom salda posojil, ali stroške tretjih strani, kot so pravni stroški);

(b) ob povečanju velikosti bo shema spodbud za prenos računov usmerjena tudi na prenos 3-odstotnega tržnega deleža namesto prvotnega 2-odstotnega deleža ter

(c) banka RBS bi začela stranke o shemi spodbud za prenos računov obveščati približno tri mesece po uvedbi svežnja in po prvi dodelitvi sredstev iz sklada za razvoj zmogljivosti.

4.4 *PRIPOMBE O SHEMI DOSTOPA DO PODRUŽNIC*

4.4.1 PRIPOMBE ZAINTERESIRANIH STRANI O SHEMI DOSTOPA DO PODRUŽNIC

(85) Več zainteresiranih strani je podvomilo o koristih, ki bi jih shema dostopa do podružnic imela za konkurenco na trgu bančnega poslovanja z MSP, ter menilo, da bosta upravljanje in financiranje sheme pomenili breme za zadevne stranke in konkurenčne subjekte ter bi lahko bili moteč element za organ.

(86) Majhno število zainteresiranih strani je podprlo shemo dostopa do podružnic in menilo, da jo bodo izkoristile.

4.4.2 PRIPOMBE ORGANOV ZDRUŽENEGA KRALJESTVA O SHEMI ZA DOSTOP DO PODRUŽNIC IN PRIPOMBAH ZAINTERESIRANIH STRANI

(87) Ob upoštevanju prejetih pripomb, v skladu s katerimi bo shema dostopa do podružnic verjetno le malo zanimiva za konkurenčne subjekte, čeprav bo za nekatere pomembna, bo shema ohranjena, vendar z naslednjimi spremembami:

(a) shema dostopa do podružnic bo na voljo le tistim strankam, ki so se odločile za prenos na podlagi sheme spodbud za prenos računov (in če je zadevna banka, ki sodeluje v shemi spodbud za prenos računov, z banko RBS podpisala listino o medbančnem zastopanju);

(b) banke ne bodo več imele brezplačnega dostopa do podružnic, ampak bo dostop do podružnic za njihove upravičene stranke zagotovljen na podlagi razumnih in nediskriminacijskih pogojev. Banke bodo lahko za kritje teh stroškov uporabile sredstva iz sklada za zmogljivost in inovacije in/ali denarne spodbude, prejete na podlagi sheme spodbud za prenos računov. Prihranjena sredstva so bila predodeljena drugim vidikom nadomestnega svežnja.

4.5 *PRIPOMBE O SKLADU ZA INOVACIJE*

4.5.1 PRIPOMBE ZAINTERESIRANIH STRANI O SKLADU ZA INOVACIJE

(88) Nekatere zainteresirane strani so bile kritične do predlaganega sklada za inovacije, saj so menile, da je nepotreben ter da glede na svojo dolgoročno naravo ne bo imel pomembnega učinka na konkurenco in nobenega učinka na položaj banke RBS na trgu MSP v Združenem kraljestvu. Trdile so, da bi bilo sredstva iz sklada za inovacije bolje preusmeriti na druge elemente svežnja.

(89) Nekaj pripomb o skladu za inovacije je bilo pozitivnih, saj naj bi pomagal pospešiti inovacije v sektorju bančnega poslovanja z MSP. Poleg tega so nekatere zainteresirane strani trdile, da bi morale imeti tudi banke in stanovanjske zadruge možnost dostopa do koristi tega financiranja.

4.5.2 PRIPOMBE ORGANOV ZDRUŽENEGA KRALJESTVA O SKLADU ZA INOVACIJE IN PRIPOMBAH ZAINTERESIRANIH STRANI

(90) V odgovor na prejete pripombe bo sklad za inovacije združen s skladom za razvoj zmogljivosti za MSP v sklad za zmogljivost in inovacije. Namen te združitve je odpraviti pomisleke glede dveh ločenih skladov z zagotovitvijo večje prožnosti pri tem, kdo lahko zaprosi za sredstva in kako bodo ta dodeljena, ob ohranitvi koristi financiranja inovacij, pomembnih za MSP.

5. **OCENA UKREPA/POMOČI**

5.1 *OBSTOJ DRŽAVNE POMOČI*

(91) V skladu s členom 107(1) PDEU je prepovedana vsaka pomoč, ki jo dodeli država članica, ali kakršna koli vrsta pomoči iz državnih sredstev, ki izkrivlja ali bi lahko izkrivljala konkurenco z dajanjem prednosti posameznim podjetjem, kolikor prizadene trgovino med državami članicami. Komisija ugotavlja, da organi Združenega kraljestva menijo, da v okviru posodobljenega nadomestnega svežnja dodatna državna pomoč ne bo dodeljena.

(92) Da bi bil ukrep opredeljen kot državna pomoč v smislu navedene določbe, morajo biti torej izpolnjeni naslednji kumulativni pogoji: (i) ukrep je mogoče pripisati državi in se financira z državnimi sredstvi; (ii) prejemniku mora dodeliti prednost; (iii) ta prednost mora biti selektivna ter (iv) ukrep mora izkrivljati ali bi lahko izkrivljal konkurenco in lahko vpliva na trgovino med državami članicami.

5.1.1 MOREBITNA POMOČ ZA BANKO RBS

(93) Posodobljeni nadomestni sveženj, opisan v oddelku 2.3, pomeni finančne stroške za banko RBS. Na podlagi podatkov, ki so jih predložili organi Združenega kraljestva, bi ocenjeni začetni stroški banke RBS za nadomestni sveženj znašali približno 833 milijonov GBP ([50]) ob dodatnih stalnih stroških zaradi izgubljenega dobička ([51]). Država banki RBS ne bo zagotovila državnih sredstev za financiranje navedenih ukrepov. Stroške posodobljenega nadomestnega svežnja bo v celoti krila banka RBS.

(94) Ker posodobljeni nadomestni sveženj ne vključuje državnih sredstev za banko RBS, ni treba oceniti drugih kumulativnih pogojev za to, da bi bil ukrep opredeljen kot državna pomoč. Nadomestni sveženj torej ne vključuje nove pomoči za banko RBS.

5.1.2 MOREBITNA POMOČ UPRAVIČENCEM V OKVIRU NADOMESTNEGA SVEŽNJA

(95) Komisija ugotavlja, da ni neposredne povezave med državno pomočjo, ki je bila banki RBS dodeljena v letih 2008 in 2009, ter posodobljenim nadomestnim svežnjem, opisanim v oddelku 2.3. Organi Združenega kraljestva so se namreč v postopku, katerega rezultat je bil sklep o prestrukturiranju, zavezali k odprodaji poslovnih enot Rainbow, odobritev pomoči pa je temeljila na navedeni zavezi. Nadomestni sveženj je bil predlagan osem let po odobritvi zadnje kapitalske pomoči banki RBS. Zato je mogoče izključiti, da je neposredno povezan ali financiran s pomočjo za banko RBS iz let 2008 in 2009.

(96) Vendar pa je treba opozoriti, da ima država, kot je navedeno v uvodni izjavi 15, še vedno v lasti 71,2 % delnic banke RBS. To kaže, da finančno breme nadomestnega svežnja posredno, vendar večinoma nosi država kot večinska delničarka banke RBS. Poleg tega so organi Združenega kraljestva tesno sodelovali pri oblikovanju nadomestnega svežnja, kar bi lahko kazalo na to, da je mogoče oblikovanje svežnja pripisati državi. Z nadomestnim svežnjem bi tudi lahko bila dodeljena selektivna prednost podjetjem, ki so upravičena do njegovega koriščenja. Poleg tega je ukrep zasnovan tako, da svoje učinke usmerja h konkurenčnim subjektom.

(97) Tudi če bi se za nadomestni sveženj štelo, da pomeni državno pomoč bankam, ki bi ga koristile, pa Komisija meni, da je združljiv kot nujen del zavez, na podlagi katerih se ukrepi pomoči v korist banke RBS štejejo za združljive na podlagi sklepa o prestrukturiranju, spremenjenega sklepa o prestrukturiranju in tega sklepa ([52]).

5.1.3 SKLEPNA UGOTOVITEV O OBSTOJU NOVE POMOČI

(98) Komisija glede na elemente, obravnavane v oddelku 5.1.1, ugotavlja, da posodobljeni nadomestni sveženj ne pomeni nove državne pomoči za banko RBS.

([50]) Ti vključujejo začetne stroške kapitala za sklad za zmogljivost in inovacije v višini 425 milijonov GBP (uvodna izjava 43), sredstva za ustanovitev in delovanje organa v višini 20 milijonov GBP (sprotna opomba 31), začetne stroške kapitala za shemo spodbud za prenos računov v višini 350 milijonov GBP (uvodna izjava 13) in ocenjene odhodke za poslovanje banke RBS za izvajanje v višini 38 milijonov GBP (sprotna opomba 36).

([51]) Organi Združenega kraljestva stalne stroške zaradi zmanjšanega dobička ocenjujejo na približno […] GBP letno (sprotna opomba 36).

([52]) Kot je analizirano v oddelku 5.2 tega sklepa.

(99) Kot je analizirano v oddelku 5.1.2, se, kolikor nadomestni sveženj pomeni državno pomoč bankam, ki ga koristijo, taka pomoč šteje za združljivo na podlagi člena 107(3)(b) PDEU kot nujen del zavez, na podlagi katerih se začetni ukrepi pomoči v korist banke RBS v tej zadevi štejejo za združljive. Združljivost obstoječe pomoči za banko RBS, kar zadeva nadomestitev zaveze za odprodajo z nadomestnim svežnjem, je analizirana v oddelku 5.2 tega sklepa.

5.2 *ZDRUŽLJIVOST*

(100) Medtem ko se za posodobljeni nadomestni sveženj ne zdi, da bi vseboval novo državno pomoč za banko RBS, je bila obstoječa pomoč odobrena med drugim na podlagi zaveze za odprodajo poslovnih enot Rainbow. Organi Združenega kraljestva zdaj želijo to zavezo nadomestiti z zavezo za izvajanje posodobljenega nadomestnega svežnja. Komisija mora torej oceniti, ali bi se zaradi predlagane nadomestitve spremenila sklepna ugotovitev, da je obstoječa pomoč za banko RBS združljiva z notranjim trgom.

(101) Komisija lahko načeloma spremeni sklep o prestrukturiranju, kakršen je spremenjeni sklep o prestrukturiranju, če sprememba temelji na novih zavezah, ki se lahko štejejo za enakovredne prvotno danim zavezam ([53]). V takem primeru bi obstoječi ukrepi pomoči ostali združljivi na podlagi člena 107(3)(b) PDEU, če bi splošno ravnotežje prvotnega sklepa ostalo nespremenjeno. Da bi se ohranilo prvotno ravnotežje, nadomestitev zaveze za odprodajo z nadomestnim svežnjem ne bi smela negativno vplivati na uspešnost poslovanja upravičenca do pomoči, pri čemer ostanejo splošne zaveze z vidika delitve bremena in izravnalnih ukrepov enakovredne, ob upoštevanju zahtev iz sporočila o prestrukturiranju ([54]).

5.2.1 USPEŠNO POSLOVANJE

(102) Komisija mora oceniti, ali spremembe v spremenjenih zavezah pod vprašaj postavljajo ugotovitev iz spremenjenega sklepa o prestrukturiranju glede sposobnosti banke RBS, da obnovi uspešnost svojega poslovanja brez dodatne državne pomoči.

(103) Glede na oceno, ki so jo predložili organi Združenega kraljestva (glej preglednico 3), stroški nadomestnega svežnja niso višji od stroškov nadaljevanja odprodaje poslovnih enot Rainbow. Komisija torej meni, da prehod na nadomestni sveženj ne bo bistveno vplival na uspešnost poslovanja banke RBS.

(104) Opozoriti je treba tudi, da same poslovne enote Rainbow niso subjekt, ki bi ustvarjal izgube ([55]). Zato spremembe v spremenjenih zavezah, da se banki RBS omogoči ohranitev poslovnih enot Rainbow, ne bodo negativno vplivale na dobičkonosnost banke RBS.

(105) Komisija predhodno ugotavlja, da spremembe, ki so jih predlagali organi Združenega kraljestva, ne ogrožajo uspešnosti poslovanja banke RBS.

(106) Banka RBS je imela od leta 2008 precejšnje izgube, ki jih je mogoče pripisati navadnim delničarjem ([56]) ter so predvsem posledica kopičenja velikih enkratnih postavk, kot so globe in poravnave za preteklo neprimerno ravnanje in zavajajočo prodajo nekaterih produktov, stroškov prestrukturiranja in izgub v zvezi z neključnimi sredstvi, ki so bile večje od pričakovanih. Komisija mora torej oceniti, ali je njena ugotovitev, da bo lahko banka RBS obnovila svojo dobičkonosnost in uspešnost poslovanja brez dodatne finančne pomoč, še vedno veljavna.

(107) Komisija ugotavlja, da rezultati banke RBS v prvem polletju 2017 kažejo na izboljšano dobičkonosnost ([57]). Banka RBS je za prvo polletje 2017 izkazala dobiček iz poslovanja za navadne delničarje v višini 939 milijonov GBP.

(108) Količniki temeljnega kapitala prvega reda so se od leta 2013 dodatno izboljšali in temeljni dobiček iz poslovanja je bil še naprej pozitiven, kot je opisano v uvodni izjavi 11 sklepa o začetku postopka.

(109) Komisija zato meni, da predlagane spremembe ne postavljajo pod vprašaj ugotovitve iz spremenjenega sklepa o prestrukturiranju glede sposobnosti banke RBS, da obnovi uspešnost svojega poslovanja.

([53]) Uvodna izjava 65 spremenjenega sklepa o prestrukturiranju.

([54]) Sporočilo Komisije o ponovni vzpostavitvi uspešnega poslovanja in oceni ukrepov prestrukturiranja v finančnem sektorju v sedanji krizi na podlagi pravil o državni pomoči (UL C 195, 19.8.2009, str. 9).

([55]) Dobiček iz poslovanja divizije W&G je leta 2016 znašal 345 milijonov GBP, leta 2015 431 milijonov GBP, leta 2014 pa 467 milijonov GBP (vir: analiza po segmentih v letnih poročilih banke RBS).

([56]) Uvodna izjava 10 sklepa o začetku postopka.

([57]) http://investors.rbs.com/~/media/Files/R/RBS-IR/results-center/rbs-group-announcement-04-08-2017.pdf.

5.2.2 PORAZDELITEV BREMENA

(110) V spremenjenem sklepu o prestrukturiranju je navedeno, da se je odprodaja poslovnih enot Rainbow upoštevala kot ukrep za omejitev izkrivljanja konkurence ter da ni bila niti ukrep za porazdelitev bremena niti ukrep za omejitev stroškov prestrukturiranja ([58]). Predlagani posodobljeni nadomestni sveženj kot tak ne vpliva na oceno porazdelitve bremena, ki jo je predhodno opravila Komisija.

(111) Priglašene spremembe torej ne vplivajo na oceno porazdelitve bremena iz sklepa o prestrukturiranju in spremenjenega sklepa o prestrukturiranju.

5.2.3 UKREPI ZA OMEJITEV IZKRIVLJANJA KONKURENCE

(112) V skladu s spremenjenim sklepom o prestrukturiranju ([59]) je bil glavni namen zaveze za odprodajo poslovnih enot Rainbow omejiti izkrivljanje konkurence, ki bi ga lahko povzročila pomoč banki RBS. Natančneje, z zavezo za odprodajo poslovnih enot Rainbow naj bi se preprečilo, da bi zelo visok znesek državne pomoči, odobrene banki RBS v letih 2008 in 2009, povzročil neupravičeno izkrivljanje konkurence na trgu Združenega kraljestva za bančne storitve za MSP in srednje velike korporacije, na katerem je bila banka RBS vodilna ([60]). Da bi se preprečila okrepitev položaja banke RBS na navedenem trgu in posledično zmanjšanje konkurence na njem, so se organi Združenega kraljestva zavezali, da bo banka RBS odprodala subjekt s 5-odstotnim tržnim deležem na trgu Združenega kraljestva, na katerem so stranke MSP in srednje velike korporacije ([61]).

(113) Namen nadomestnega svežnja, kot je opisan v oddelku 3.3, je obravnavati izkrivljanje konkurence enako, kot je obravnavano z zavezo za odprodajo poslovnih enot Rainbow, ki jo sveženj nadomešča.

(114) Komisija mora torej oceniti, ali je posodobljeni nadomestni sveženj enakovreden zavezi za odprodajo, ki jo bo nadomestil.

5.2.3.1 ***Zasnova posameznih ukrepov***

(115) Nadomestni sveženj sestavljata predvsem dva posamezna ukrepa. Komisija namerava oceniti enakovrednost na ravni posameznega ukrepa in na ravni svežnja.

Sklad za zmogljivost in inovacije

(116) Komisija ugotavlja, da bo zagotavljanje sredstev iz sklada za zmogljivost in inovacije ([62]) konkurenčnim subjektom z namenom povečanja njihove zmogljivosti za zagotavljanje bančnih storitev za MSP verjetno povečalo konkurenco na bančnem trgu za MSP.

(117) Komisija na podlagi pripomb zainteresiranih strani, ki jih je prejela kot odgovor na sklep o začetku postopka, ugotavlja, da razdelitev sredstev v različnih zneskih, ki znašajo do 120 milijonov GBP, omogoča okrepitev bančnih ponudb več subjektov in zagotovitev večje izbire na trgu.

(118) Izkazano zanimanje in povratne informacije zainteresiranih strani v zvezi s tem, kako bi uporabile sredstva, ki bi jih morda prejele iz sklada za zmogljivost in inovacije, so dodatno zagotovilo, da bo sklad za razvoj zmogljivosti pozitivno vplival na konkurenco na trgu.

(119) Glede na pripombe zainteresiranih strani znesek dodeljenih sredstev večinoma ustreza znesku sredstev, za katerega so nekatere zainteresirane strani navedle, da bi ga potrebovale, da bi bile motivirane za vlaganje v svoje zmogljivosti za bančno poslovanje z MSP. Subjekti se bodo potegovali za izplačila iz skladov, pri čemer bo največ sredstev namenjenih subjektom, ki bodo lahko organu dokazali najmočnejšo zavezanost konkurenčnosti. Komisija meni, da je znesek sredstev za dodelitev iz sklada za zmogljivost in inovacije ustrezen ter da bo konkuriranje privedlo do večjega učinka na trgu.

([58]) Uvodna izjava 78 spremenjenega sklepa o prestrukturiranju.
([59]) Uvodna izjava 82 spremenjenega sklepa o prestrukturiranju.
([60]) Uvodna izjava 238 sklepa o prestrukturiranju.
([61]) Uvodna izjava 29 spremenjenega sklepa o prestrukturiranju.
([62]) Kot je podrobno opisano v uvodnih izjavah 26 do 43 tega sklepa.

(120) Komisija ugotavlja, da so od skupno 425 milijonov GBP sredstva sklada za zmogljivost in inovacije osredotočena na štiri velike sklope sredstev, ki skupaj znašajo 330 milijonov GBP. Dejansko je razlika med tržnim deležem štirih vodilnih bank za MSP v Združenem kraljestvu ([63]) in tržnim deležem konkurenčnih subjektov velika. Poleg tega je pri konkurenčnih subjektih velika razlika med subjekti, ki imajo vzpostavljeno bančno poslovanje z MSP, in subjekti, ki šele vstopajo na trg ali ponujajo omejen obseg produktov, ki so pogosto usmerjeni na najmanjša MSP. Namen odprodaje poslovnih enot Rainbow je bil ustanoviti banko za MSP in srednje velike korporacije, ki bi bila sicer manjša kot štiri vodilne banke za MSP, a vseeno dovolj velika, da bi jim konkurirala. Usmeritev večine sredstev na teh nekaj konkurenčnih subjektov z močno obstoječo zmogljivostjo ponudbe poslovnih TRR za MSP bo verjetno privedla do največjega učinka na konkurenco na trgu in zanesljiveje privedla do znatne okrepitve položaja enega ali več subjektov. S tem bi se torej povečala enakovrednost učinku, ki bi ga imela odprodaja poslovnih enot Rainbow, v primerjavi z nadomestnim svežnjem, ki bi bil osredotočen na nove udeležence ali banke, ki ponujajo le omejen obseg produktov bančnega poslovanja z MSP, ki so pogosto usmerjeni samo na najmanjša MSP.

(121) Glede na pripombe zainteresiranih strani je pomembno, da konkurenčni subjekti najprej vzpostavijo dodatne zmogljivosti, s katerimi lahko podprejo prizadevanja za prepričanje strank divizije W&G v menjavo banke v okviru sheme spodbud za prenos računov. Komisija meni, da zagotovitev trimesečnega obdobja po dodelitvi sredstev iz sklada za zmogljivost in inovacije konkurenčnim subjektom omogoča, da načrtujejo in izvedejo dodatne naložbe, ne da bi se izvajanje sheme spodbud za prenos računov po nepotrebnem odložilo.

Spodbude za prenos računov

(122) Komisija ugotavlja, da se bo s shemo spodbud za prenos računov ([64]) povečala konkurenca na trgu bančnega poslovanja z MSP, saj bodo stranke z banke RBS prenesene na konkurenčne subjekte. Izvajanje sheme spodbud za prenos računov je namenjeno prenosu strank, ki predstavljajo 3 odstotne točke tržnega deleža banke RBS na trgu bančnega poslovanja z MSP v Združenem kraljestvu (izračun na podlagi števila MSP).

(123) V smislu števila prenesenih MSP bi lahko shema spodbud za prenos računov privedla do zmanjšanja tržnega deleža banke RBS, večjega od 3 odstotnih točk, vendar bi bil v takem primeru med strankami, ki bi prenesle račune, večji delež manjših MSP. Ker je znesek sredstev, ki so na voljo za ukrep B, omejen, prenos računov več strank nujno pomeni, da morajo biti denarne spodbude v povprečju manjše, kar pomeni, da bi morale biti prenesene stranke zelo majhna MSP, kar pa ni bil cilj odprodaje poslovnih enot Rainbow. Pri oceni enakovrednosti bi bilo torej treba upoštevati, da bo shema spodbud za prenos računov omogočila, da je prenos tržnega deleža banke RBS omejen na 3 odstotne točke.

(124) V zvezi z verjetnostjo, da bo doseženo zmanjšanje za 3 odstotne točke, Komisija ugotavlja, da bodo morale biti ponudbe konkurenčnih subjektov dovolj privlačne, da bodo k prenosu računov prepričale maksimalno število strank. Ob upoštevanju pripomb zainteresiranih strani, zneska denarnih spodbud, navedenega v raziskavi, ki jo je po naročilu banke RBS izvedla družba Charterhouse ([65]), in povečanega financiranja, ki je na voljo za ukrep B, Komisija meni, da je shema zdaj dovolj velika, da bo spodbudila prenos strank, enakovreden tržnemu deležu 3 odstotnih točk.

(125) Komisija meni, da so podaljšanje trajanja, razširitev obsega in multiplikator, kot so opisani v uvodnih izjavah 52 in 53, pomembni zaščitni ukrepi in dodatno zagotovilo, da je prenos tržnega deleža banke RBS v višini 3 odstotnih točk mogoče doseči.

(126) Komisija tudi meni, da so poslovni TRR „izhodiščni“ produkt za MSP, ki bodo običajno razmislila o svojem ponudniku poslovnega TRR, ko se bodo zanimala za druge bančne storitve, kot so posojila ([66]). Zato meni, da spodbude za prenos poslovnih TRR stranke spodbujajo tudi k prenosu kreditnih produktov.

([63]) RBS, Lloyds Banking Group, HSBC in Barclays.
([64]) Shema spodbud za prenos računov je podrobno opisana v uvodnih izjavah 44 do 58 tega sklepa.
([65]) Kot je opisana v uvodni izjavi 82(a) in sprotni opombi 45.
([66]) Kot je opisano v uvodni izjavi 83(a).

(127) Komisija ugotavlja, da bi denarne spodbude v zvezi s posojili, opisane v uvodni izjavi 48, konkurenčnim subjektom omogočile, da dodatno spodbudijo MSP kot stranke, da poleg svojih poslovnih TRR prenesejo tudi druge produkte. Z višino denarnih spodbud v zvezi s posojili se tudi zmanjšuje slabši položaj, ki so ga zainteresirane strani omenile v zvezi z uporabo standardiziranega kapitalskega modela ([67]). Komisija to razume kot dodatno zagotovilo, da je nadomestni sveženj enakovreden odprodaji poslovnih enot Rainbow, pri kateri bi bila navedena posojila prenesena na morebitnega kupca.

(128) Komisija tudi navaja, da se bodo s 75 milijoni GBP, namenjenimi olajšanju prenosa (nadomestilo za pogodbene kazni, povezane s prenosom salda posojil, ali stroške tretjih strani, kot so pravni stroški), in storitvijo za prenos transakcijskega računa zmanjšale ovire za stranke pri prenosu računov na konkurenčne subjekte.

(129) Poleg tega je po mnenju Komisije s pooblastili in nadzorom organa ([68]) zagotovljeno, da se lahko shema spodbud za prenos računov po uvedbi dodatno prilagodi tržnim signalom.

(130) Komisiji se ne zdi problematično, da se dostop do podružnic banke RBS (kot je opisan v uvodni izjavi 57) ne ponuja več brezplačno, kot je bilo predvideno v prvotni različici nadomestnega svežnja. Uveljavljeni konkurenčni subjekti za MSP so namreč navedli, da ne potrebujejo takega dostopa, da bi lahko konkurirali štirim vodilnim bankam za MSP. Z uporabo sredstev, ki so bila prvotno dodeljena (sprva brezplačni) shemi dostopa do podružnic, za ukrepa A in B so sredstva nadomestnega svežnja dodeljena učinkoviteje, da bi se dosegla enakovrednost z učinkom odprodaje poslovnih enot Rainbow.

(131) Na podlagi sprememb, ki so bile vnesene v shemo spodbud za prenos računov, zaščitnih ukrepov, ki so vključeni v shemo, in pripomb zainteresiranih strani Komisija ugotavlja, da bi imela shema spodbud za prenos računov veliko verjetnost zagotovitve prenosa tržnega deleža banke RBS v višini 3 odstotnih točk.

5.2.3.2 *Splošna enakovrednost svežnja zavezi za odprodajo poslovnih enot Rainbow*

(132) Kot je navedeno v sklepu o začetku postopka ([69]), je enakovrednost nadomestnega svežnja mogoče oceniti na različne načine. V smislu obratnega scenarija je mogoče učinek nadomestnega svežnja primerjati z učinkom, ki bi ga pričakovali od prodaje poslovnih enot Rainbow strateškemu vlagatelju, če bi bila izvedena zdaj („odprodaja poslovnih enot Rainbow“ v preglednici 3), ali učinkom, ki se je pričakoval od prodaje poslovnih enot Rainbow v skladu s sklepom o prestrukturiranju („cilj iz sklepa iz leta 2009“ v preglednici 3). V smislu uporabljenega kazalnika se lahko enakovrednost meri z uporabo različnih kazalnikov, kot so razvoj tržnega deleža banke RBS v zvezi z MSP, finančni stroški za banko RBS ter višina prenesenih sredstev in obveznosti.

(133) Preglednica 3 vsebuje primerjavo treh scenarijev na podlagi različnih kazalnikov.

Preglednica 3

Primerjava treh scenarijev na podlagi različnih kazalnikov

	Cilj iz sklepa iz leta 2009	Odprodaja poslovnih enot Rainbow	Posodobljeni nadomestni sveženj
Namen zaveze	Omejitev izkrivljanja konkurence na trgu MSP v ZK	Omejitev izkrivljanja konkurence na trgu MSP v ZK	Omejitev izkrivljanja konkurence na trgu MSP v ZK
Izguba tržnega deleža banke RBS na trgu MSP v ZK ([1])	5 %	[0–5] % [[5–10]]	3 % [[5–10]]
Skupna kapitalska izguba ([2])	[…] GBP	[…] GBP [[…] GBP]	[…] GBP [[…] GBP]

([67]) Kot je opisano v uvodni izjavi 78.
([68]) Kot so opisani v uvodni izjavi 51.
([69]) Kot je opisano v uvodnih izjavah 122 in 123 sklepa o začetku postopka.

	Cilj iz sklepa iz leta 2009	Odprodaja poslovnih enot Rainbow	Posodobljeni nadomestni sveženj
Učinek na količnik CET1	n. r.	[…] %	[…] %
Skupni prenos sredstev	20 milijard GBP	[15–25] milijard GBP	[0–5] milijard GBP

([1]) Številke v oklepajih za odprodajo poslovnih enot Rainbow in posodobljeni nadomestni sveženj vključujejo izgubo tržnega deleža od četrtega četrtletja 2011.
([2]) Številke v oklepajih za odprodajo poslovnih enot Rainbow in posodobljeni nadomestni sveženj vključujejo že nastale stroške v višini [1–3] milijard GBP.

(134) Razlog za odprodajo poslovnih enot Rainbow v sklepu o prestrukturiranju in spremenjenem sklepu o prestrukturiranju je omejitev izkrivljanja konkurence na trgu bančnega poslovanja z MSP in srednje velikimi korporacijami v Združenem kraljestvu. Organi Združenega kraljestva so nadomestni sveženj oblikovali z namenom uresničitve istega osnovnega cilja.

(135) Nadomestne možnosti je mogoče primerjati na podlagi učinka na tržni delež banke RBS na trgu MSP v Združenem kraljestvu. V skladu s sklepom o prestrukturiranju naj bi odprodaja poslovnih enot Rainbow privedla do izgube 5-odstotnega tržnega deleža, kot je opisano v uvodni izjavi 112 sklepa o začetku postopka. Tudi nadomestni sveženj naj bi privedel do izgube tržnega deleža. Ta bi znašala do 3 %, če se upošteva samo shema spodbud za prenos računov. Po mnenju Komisije bo tudi učinek sklada za zmogljivost in inovacije dovolj velik, da bo MSP omogočil prenos računov z banke RBS in drugih bank. Vendar pa je to težko kvantificirati.

(136) Kot so navedli organi Združenega kraljestva ([70]), je smiselno upoštevati dejstvo, da je banka RBS od sklepa o prestrukturiranju izgubila tržni delež na trgu bančnega poslovanja z MSP v Združenem kraljestvu. Organi Združenega kraljestva so se sklicevali na ponudnika podatkov. Na žalost pa je ta tržne deleže začel izračunavati šele od četrtega četrtletja 2010. Zato ne obstaja dosledna časovna serija, ki bi zajemala obdobje od leta 2008 ali 2009 do danes. Glede na podatke, ki jih je izračunal ponudnik, je tržni delež banke RBS na trgu za MSP s prometom do 25 milijonov GBP v četrtem četrtletju 2010 (prvo izhodišče za podatke) znašal kar [25–30] %. Glede na navedene podatke je banka RBS med četrtim četrtletjem 2010 in četrtim četrtletjem 2016 na trgu za MSP s prometom do 25 milijonov GBP izgubila [3–7] % tržnega deleža ([71]). Komisija meni, da je uporaba izgube tržnega deleža od četrtega četrtletja 2011 ([0–5] %) razumnejša v primerjavi z uporabo izgube tržnega deleža od četrtega četrtletja 2010 ([3–7] %), ker je pri prvem izhodišču za podatke (četrto četrtletje 2010) podan večji tržni delež, kot je bil v času sprejetja sklepa o prestrukturiranje sporočen iz drugih virov, zaradi česar ni mogoče izključiti, da je to enkratni višek, ki ne izraža pravilno izhodišča v letih 2008–2009. Zato meni, da je mogoče tržni delež v segmentu trga Združenega kraljestva za MSP, ki je že bil izgubljen, razumno oceniti na [0–5] %.

(137) Petodstotno zmanjšanje tržnega deleža banke RBS, pričakovano v sklepu o prestrukturiranju, je preseženo, če se pričakovana izguba tržnega deleža iz nadomestnega svežnja (do 3 % samo na podlagi ukrepa B) sešteje z ugotovljeno izgubo tržnega deleža v višini [0–5] %.

(138) Na podlagi analize v uvodnih izjavah od 122 do 131 Komisija ocenjuje, da je zelo verjetno, da bo z nadomestnim svežnjem dosežen prenos 3-odstotnega tržnega deleža z MSP kot strankami.

(139) Komisija zato meni, da bo z nadomestnim svežnjem dosežena izguba tržnega deleža za MSP, predvidena leta 2009 v času sprejetja sklepa o prestrukturiranju.

(140) Komisija ugotavlja, da je ukrep A usmerjen na MSP kot stranke, vendar pa iz izkoriščanja nadomestnega svežnja ne izključuje srednje velikih korporacij. Sklad za zmogljivost in inovacije bo bankam omogočil, da okrepijo in razširijo svoje obstoječe ponudbe poslovnega bančništva za večja MSP in s tem tudi za srednje velike korporacije. Na primer, ena od bank je v svojih pripombah po sklepu o začetku postopka navedla, da bi vložila do 25 milijonov GBP v izpopolnjeno internetno bančništvo za poslovno platformo, ki bi zagotavljala izpopolnjene digitalne zmogljivosti (vključno z zmogljivostmi za devizne posle in mednarodna plačila) za male, srednje in velike korporacije. Ta banka je predvidela tudi, da bi ji drugi naložbeni načrti v višini do 50 milijonov GBP pomagali zajeti vse segmente trga.

([70]) Glej uvodno izjavo 68.
([71]) Na podlagi podatkov družbe Charterhouse Research, ki so jih predložili organi Združenega kraljestva (glej sprotno opombo 42).

(141) Komisija tudi meni, da bo shema spodbud za prenos računov (z velikimi denarnimi spodbudami za večja in kompleksnejša MSP) dodatno spodbudila konkurenčne subjekte k nadaljnjemu izboljšanju produktov in storitev za navedena večja MSP. Navedeni konkurenčni subjekti bodo torej okrepili tudi zmogljivost za zagotavljanje storitev srednje velikim korporacijam.

(142) Komisija tudi ugotavlja, da so nepovratna sredstva in denarne spodbude iz ukrepov A in B osredotočeni na tistih nekaj konkurenčnih subjektov, ki imajo veliko obstoječo zmogljivost ponudbe poslovnih TRR za MSP. Zadevni konkurenčni subjekti bodo tudi verjetno poskušali konkurirati za srednje velike korporacije.

(143) Glede na podatke, ki jih je izračunal ponudnik, je tržni delež banke RBS v četrtem četrtletju 2010 (prvo izhodišče za podatke) na trgu za korporacije s prometom nad 25 milijonov GBP znašal kar [30–35] % ([72]). Glede na navedene podatke je banka RBS med četrtim četrtletjem 2010 in drugim četrtletjem 2017 na trgu za MSP s prometom do 25 milijonov GBP izgubila [5–10] % tržnega deleža ([73]). Podobno kot pri segmentu trga za MSP Komisija meni, da je razumneje uporabiti izgubo tržnega deleža od četrtega četrtletja 2011 kot izgubo tržnega deleža od četrtega četrtletja 2010. Komisija navaja, da je ugotovljena izguba tržnega deleža banke RBS pri korporacijah od četrtega četrtletja 2011 do četrtega četrtletja 2016 ([0–5] %) v skladu z izgubo tržnega deleža pri MSP ([0–5]%). Ugotovljena izguba tržnega deleža je še večja, če se upošteva izguba tržnega deleža od četrtega četrtletja 2011 do drugega četrtletja 2017 ([5–10] %).

(144) Komisija tudi ugotavlja, da srednje velike korporacije pogosto zahtevajo bolj zapletene in raznovrstne bančne produkte. Zanimanje za te stranke je izkazalo le zelo omejeno število konkurenčnih subjektov ([74]), saj jih večina nima zmogljivosti za dobičkonosen razvoj navedenih produktov. Po mnenju Komisije je prav tako razumno upoštevati pripombe Združenega kraljestva v uvodni izjavi 66(e), v katerih je poudarjeno, da bi imela odprodaja poslovnih enot Rainbow manjši in/ali bolj negotov učinek na konkurenco v segmentu srednje velikih korporacij kot v segmentu MSP.

(145) Čeprav je izkrivljanje konkurence težje kvantificirati zaradi posrednega učinka nadomestnega svežnja na segment srednje velikih korporacij, Komisija meni, da bo nadomestni sveženj skupaj z ugotovljeno izgubo tržnega deleža verjetno dosegel učinek na konkurenco za srednje velike korporacije, ki je najmanj enakovreden odprodaji poslovnih enot Rainbow. Komisija zato ugotavlja, da je z ukrepoma A in B zajeto tudi izkrivljanje konkurence za srednje velike korporacije.

(146) V zvezi s srednje velikimi korporacijami in MSP kot strankami se lahko za primerjavo enakovrednosti odprodaje poslovnih enot Rainbow in nadomestnega svežnja uporabi tudi ocenjena skupna kapitalska izguba pri različnih scenarijih.

(147) Sklep o prestrukturiranju ni vseboval ocene stroškov kapitala pri odprodaji poslovnih enot Rainbow. Vendar je smiselno uporabiti oceno stroškov kapitala, ki bi jih povzročila prodaja poslovnih enot Rainbow, če bi bila izvedena; kvantificirali so jo organi Združenega kraljestva.

(148) Stroški, ki so nastali banki RBS od leta 2009 zaradi izpolnjevanja zaveze za odprodajo, znašajo [1–3] milijarde GBP ([75]). To zajema več vrst stroškov, od katerih največji delež pomenijo stroški za tehnologijo, da se vzpostavi ločena platforma IT za poslovne enote Rainbow.

(149) Neposredna kapitalska izguba ([76]) nadomestnega svežnja je manjša, kot če bi se nadaljevala odprodaja poslovnih enot Rainbow. Če se prištejejo še stroški, ki so banki RBS že nastali, je nadomestni sveženj očitno dražji od tega, kar je bilo implicitno predvideno v sklepu o prestrukturiranju ([77]).

([72]) Komisija ugotavlja, da ločeni podatki za segment srednje velikih korporacij niso na voljo, zato je kot kazalnik tržnega deleža uporabljen tržni delež strank s prometom nad 25 milijonov GBP.

([73]) Na podlagi podatkov družbe Charterhouse Research, ki so jih predložili organi Združenega kraljestva.

([74]) V okviru povratnih informacij, prejetih po sklepu o začetku postopka.

([75]) Znesek v višini [1–3] milijard GBP je bil usklajen z dejanskimi stroški, ki jih je v okviru programa W&G vknjižil zunanji svetovalec.

([76]) V preglednici 3 je navedena neposredna skupna kapitalska izguba pri različnih možnostih. Skupna kapitalska izguba s prištetimi stroški v višini [1–3] milijard GBP, ki so banki RBS že nastali, je navedena v oklepaju.

([77]) Sklep o prestrukturiranju ni vseboval ocene stroškov kapitala pri odprodaji poslovnih enot Rainbow. Vendar se zdi smiselno uporabiti oceno stroškov kapitala, ki bi jih povzročila prodaja poslovnih enot Rainbow, če bi bila izvedena, in ki so jo kvantificirali organi Združenega kraljestva. Stroški, ki so nastali banki RBS od leta 2009 zaradi izpolnjevanja zaveze za odprodajo, znašajo [1–3] milijarde GBP. Z vključitvijo skupnih stroškov v višini [1–3] milijard GBP skupna kapitalska izguba v višini od […] do […] GBP znatno presega stroške kapitala v višini […] GBP, ki bi jih povzročila odprodaja poslovnih enot Rainbow.

(150) Skratka, glede na ta kazalnik nadomestni sveženj, kot trdijo organi Združenega kraljestva, ne zmanjša finančnega bremena banke RBS v primerjavi s tem, kar je bilo predvideno v sklepu o prestrukturiranju; dejansko je precej dražji.

(151) Za primerjavo različnih scenarijev se lahko uporabi tudi učinek na količnik CET1. Razlika med kazalnikom količnika CET1 in kazalnikom kapitalske izgube je, da se pri prvem upošteva tudi zmanjšanje RWA: če scenarij povzroči večje zmanjšanje tveganju prilagojene aktive, ima – za dano kapitalsko izgubo – manj negativen učinek na količnik CET1.

(152) Podatke o CET1 so zagotovili organi Združenega kraljestva. V preglednici 3 je prikazano, da je učinek nadomestnega svežnja na CET1 večji. Zdi se, da je to posledica dejstva, da vključuje manjšo izgubo sredstev. Torej, čeprav je kapitalska izguba nekoliko manjša, ima nekoliko bolj negativen učinek na količnik CET1.

(153) Različne scenarije je mogoče primerjati tudi na podlagi skupnih sredstev. Učinek nadomestnega svežnja na skupna sredstva je bistveno manjši kot pri zavezi za odprodajo poslovnih enot Rainbow.

(154) Zaveza za odprodajo poslovnih enot Rainbow je bila namenjena odprodaji poslovno uspešnega subjekta. Da bi bile poslovne enote Rainbow poslovno uspešen subjekt, so morale imeti dovolj sredstev, ki ustvarjajo prihodke, in strank, da so nosile stroške njihove velike mreže podružnic in infrastrukture. Področje dejavnosti poslovnih enot Rainbow je torej poleg posojil in vlog za MSP, ki so bila v središču ukrepa, namenjenega povečanju konkurence na trgu MSP, vključeval tudi veliko količino posojil in vlog za prebivalstvo.

(155) Prenos sredstev in obveznosti prebivalstva ter drugih sredstev in obveznosti, ki ne pripadajo MSP, z nadomestnim svežnjem ni predviden. Ta sveženj je osredotočen na prenos dela MSP kot strank z njihovimi sredstvi (posojili) in obveznostmi (vlogami). Nadomestni sveženj je torej po višini prenesenih sredstev mnogo manjši, vendar pa se z njim poskuša doseči podoben rezultat na trgu bančnega poslovanja z MSP v Združenem kraljestvu.

5.2.3.3 ***Sklepna ugotovitev o enakovrednosti posodobljenega nadomestnega svežnja***

(156) Banka RBS je od sprejetja sklepa o prestrukturiranju (14. decembra 2009) dejansko poskušala odprodati poslovne enote Rainbow, kot dokazujejo zaporedni postopki, ki so bili uvedeni, velika količina vključenih virov in delovna sila, namenjena odprodaji poslovnih enot Rainbow.

(157) Pri tem so banki RBS nastali precejšnji stroški (zlasti ocenjeni stroški poskusa odprodaje poslovnih enot Rainbow, kot so opisani v uvodni izjavi 148).

(158) Komisija tudi ugotavlja, da se zdi, da z nadomestnim svežnjem zahteve za banko RBS niso zmanjšane. V smislu stroškov bi bilo poleg stroškov, ki so banki RBS že nastali v preteklosti, z izvajanjem nadomestnega svežnja banki RBS naloženo dodatno stroškovno breme. Skupni stroški od leta 2009 bi bili bistveno višji od stroškov, ki so se implicitno pričakovali s sklepom o prestrukturiranju.

(159) Nadomestni sveženj bo v povezavi z izgubljenimi tržnimi deleži privedel do skupnega zmanjšanja tržnega deleža banke RBS na trgu MSP, ki je najmanj enakovreden zmanjšanju, predvidenemu v sklepu o prestrukturiranju. Pomislek, da banka RBS zelo veliko pomoč iz let 2008–2009 uporablja za utrditev ali povečanje svojega tržnega deleža na že koncentriranem trgu MSP, bo torej ublažen enako, kot bi bil, če bi bila izvedena odprodaja poslovnih enot Rainbow, kot je bila predvidena s sklepom o prestrukturiranju.

(160) Komisija zato meni, da je v smislu doseganja predvidenega učinka na konkurenco nadomestni sveženj enakovreden odprodaji poslovnih enot Rainbow.

(161) Komisija tudi ugotavlja, da je banka RBS izpolnila vse zaveze in spremenjene zaveze (razen odprodaje poslovnih enot Rainbow) iz sklepa o prestrukturiranju in spremenjenega sklepa o prestrukturiranju. Priglašena nadomestitev ene zaveze za odprodajo torej poteka v okviru pravilnega izvajanja preostalega dela načrta prestrukturiranja.

6. **SKLEPNA UGOTOVITEV**

(162) Na podlagi zgornje ocene so bili dvomi Komisije o enakovrednosti nadomestnega svežnja, izraženi v sklepu o začetku postopka, odpravljeni. Sprememba v zavezah ne vpliva na sklepno ugotovitev iz sklepa o prestrukturiranju in spremenjenega sklepa o prestrukturiranju, zato bi bilo treba državno pomoč za banko RBS razglasiti za združljivo z notranjim trgom na podlagi člena 107(3)(b) PDEU.

(163) Poleg tega Komisija ugotavlja, da bi bilo treba morebitno državno pomoč upravičencem iz nadomestnega svežnja razglasiti za združljivo kot nujen del zavez, na podlagi katerih so ukrepi pomoči v korist banke RBS razglašeni za združljive –

SPREJELA NASLEDNJI SKLEP:

Člen 1

Nadomestitev zaveze za odprodajo poslovnih enot Rainbow z nadomestnim svežnjem, ki ga je Združeno kraljestvo priglasilo v zvezi z banko RBS, je združljiva z notranjim trgom v smislu člena 107(3)(b) Pogodbe. Nadomestitev zaveze za odprodajo poslovnih enot Rainbow z nadomestnim svežnjem se zato odobri.

Člen 2

Morebitna državna pomoč upravičencem do nadomestnega svežnja je združljiva z notranjim trgom v smislu člena 107(3)(b) Pogodbe.

Člen 3

Ta sklep je naslovljen na Združeno kraljestvo Velika Britanija in Severna Irska.

V Bruslju, 18. septembra 2017

Za Komisijo
Margrethe VESTAGER
Članica Komisije